

DARBININKAS

XLII NR. 83

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LA PKRİCIO - NOVEMB. 22, 1957

Administracija GLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 5-7281

10 CENTU

Pusiaukelėj susitikti nepasisekė

Jungt. Tautos vėl susikirto Vakarai su Sovietais dėl nusiginklavimo komisijos. Sovietai užsispyrė, kad komisijoje vietų 12 atstovų būtų 82. Amerika su savo sąjungininkais pakėlė skaičių iki 25. Sovietai pasakė, kad jeigu jų noras nebūsim patenkintas, jie komisijoje nedalyvaus. Lapkričio 19 dar prieš balsavimą Albanija pasiūlė kompromisą — 32, bet balsavime už Vakarų siūlymą pasisakė 60, prieš 9. Po balsavimo Amerikos atstovas C. Lodge jr. reiškė vilti, kad Sovietai paklausys daugumo balso. Sovietų atstovas pareiškė, kad komisijos posėdyje nedalyvaus.

Vakarų mėginimas susitikti pusiaukelyje, su nuolaidom iš abiejų pusių, nepasisekė. Maskva nori labiau diktuoti.

Ar šnipai perdavė ir raketos prieš raketą paslaptis?

Senato vidaus saugumo komisija lapkričio 21 uoliai pradėjo tyrinėti, ar sovietų šnipai yra pranešę Maskvai apie Amerikos "priešraketinę raketą". Apie tokią raketą, kuri galės sovietų raketą nušauti, tik pereitą savaitę paskelbta Amerikos visuomenei, kai armija pasisūlė vyriausybei ją pagaminti. Dabar atkreipta dėmesio, kad sovietų šnipas, kuris dabar kalėjime sėdi, jau 1951 kalbėjo, jog Rosenbergas buvo gavęs planus ginklo, kuriuo bus galima nušauti raketą. Senato komisija juolėsi dabar tuos kalėjimuose sėdinčius šnipus apklausti.

JAPONŲ TEISMAS PADARĖ GRAŽŲ GESTĄ

Japonų teismas baigė Amerikos kario W. S. Girard bylą. Girard buvo nušovęs japonę, berenkančią metalą šaudymo aikštėje. Teismas pripažino Girard kaltą ir paskyrė jam trejus metus, bet tik lygtinai. Turi Girard pasiūlyti Japonijoje, iki paaikšės, kad nebus paduota apeliacija. Patenkintas pats Girard, Amerikos spauda ir valst. sekretorius Dulles pavadino sprendimą labai garbingu. Bet japonų socialistiniai laikraščiai sako, kad japonai peršvelniai baudė.

KIEK KAŠTAVO INFLIACIJA?

Valdžios pranešimu, infliacija šiemet per devynis mėnesius Amerikos vartotojam kaštavo jau 13 milijardų.

Per trečią metų ketvirtį vartotojai išleido 5 milijardus daugiau nei per antrą. Daugiausia pakilo kainos maistui, drabužiam, butui, patarnavimam.

Tuo tarpu asmeninės pajamos spalio mėn. ėmė kristi. Per metus pajamos nukrinta apie vieną milijardą. Priežastis — sumažėjęs darbas labiausiai fabrikuose.

Sniegas

Minnesotoj, Wisconsin, Michigane ir Iowoj lapkričio 18—19 prsnigo per 12—16 colių. Sutrukė judėjimą.

Amerikos politikoje šią savaitę pastebime tris kryptis: stiprinti raketų programos vykdymą, susitarti su Nato sąjungininkais dėl naujos Sovietams pasipriešinimo programos, varžytis su Sovietais dėl įtakos viduriniuose rytuose ūkinės pagalbos siūlymais.

Raketa prieš raketą

Armija gali pagaminti raketą, kuri nušaus sovietinę tarpkontinentinę balistinę raketą. Tai gali būti padaryta iki 1961

CHRISTIAN PINEAU, prancūzų užsienio reikalų ministras.

Iš Maskvos laukia vėl staigmenų

Užsienio diplomatai Maskvoje spėlioja, kad Maskva artimiausioje ateityje vėl demonstruos savo galybę. Gal ims kaltinti pačias Jungtines Tautas, kad jos esąs tik Vakarų žaidimo įrankis. Laukiama taip pat, kad Sovietai mėgins dar labiau artintis su "neutralliais", siūlydami jiems ūkinę pagalbą.

SOVIETINIS DIDZIAUSIAS NORAS VĖL ISLINDO

Sovietai paskutinėm dienom

Kam Dievas idėjo į kišenę, neidėjo į galvą

Amerikietis multimiljonierius Eaton, pavazinėjęs po Sovietus, ėmė visai kalbėti Chruščiovo kalba. Jis vėl puolė valst. sekret. Dulles kaip kar kurstytoją ir dėl komunizmo pavojaus Jungtinėm Valstybėm taip kalbėjo:

"Vieninteliai žmonės, kurie tiki, kad komunizmas gresia Jungt. Valstybėm, yra F. B. I. apmokami bernai".

Luxembourge stiprėja komunistai

Vakarų politikai susirūpinę stebi mažos valstybės Luxembourg savivaldybių rinkimus. Juose komunistai gavo 6% balsų daugiau, nei turėjo. O gyvenimo standartas Luxembourg laikomas labai aukštas.

Vėžys nuo nešvaraus oro

Plaučių vėžį sukelia užterštas oras daugiau kaip cigaretės, — kalbėjo dr. Greenburgas New Yorko, New Jersey, Pensilvanijos sveikatos apsaugos pareigūnų konferencijoje. Jis aiškino, kad angliai yra pralenkę Ameriką saugodami oro švarumą ir sveikumą.

Kur dabar lenktyniuoja Amerika su Maskva

AMERIKA STENGIASI PASIVYTI SU RAKETOM, ATGAUTI I-TAKĄ EGIPTE, ATSTATYTI VIENYBĘ SU SĄJUNGININKAIS

metų. Trejų metų darbas atsiėmė 6—7 milijardus dolerių.

Toki planą pateikė Amerikos vyriausybei armijos štabo viršininkas gen. M. Taylor.

Raketų reikalą tiria Kongresas

Raketų gamybą jau tyrinėja senato komisija ir ją pralenkė Atstovų Rūmų komisija. Kongreso ir vyriausybės žmonių išvados skirtingos. Apsaugos sekretorius McElroy pareiškė, kad programa eina "pagal planą". Atstovų Rūmų komisijos pirmininkas pripažino didelį atsilikimą.

Nato gaus, jei norės

Nato konferencijai Amerika paruošė planą, kaip ji gali aprūpinti kitus Nato narius raketom ir atominėm bombom. Pagal Dulles informaciją Nato nariai, kurie nori turėti ginklų turėti, sudaro savo krašte raketų ir atominėm bombų bazes; tas bazes šiuo metu turėtų valdyti Amerikos kariuomenė; kitus karui jas perimti valstybė, kurios žemėje bazė yra.

Gali pristatyti tik nuo 1959 Apsaugos sekretorius McElroy pareiškė, kad Amerika ap-

rūpins 1500 mylių skrendančiom raketom pirmiausia Anglija, paskui kitus sąjungininkus. Anglijai pirmos siuntos galės būti pasiųstos 1959.

Dėl Tuniso sutarta

Prancūzijos užsienio reikalų min. Pineau lapkričio 19 trijų valandų pasikalbėjime su valst. sekr. Dulles sutarė siekti, kad Amerikos ir Anglijos duodami Tunisu ginklai nepatektų į Alžirą. Dulles pripažino, kad natūraliausia būtų, jei Tunisą ginklais aprūpintų pati Prancūzija. Tačiau nedavė žodžio kad daugiau ginklų Amerika ir Anglija Tunisui nesiųs. Tik Prancūzija mananti, kad to nebus greitai laiku.

Lenktynės Egipte

Maskvoje Egipto karo ministeriui lapkričio 19 buvo pažadėta ūkinė pagalba, kurios buvo prašęs Egipto Nasseris. Buvo pažadėta papildomi dar ir karinės pagalbos naujų ginklų. Londone turima žinių, kad Maskva pažadėjusi Egiptui raketų.

NIXONAS EINA PIRMASIS

Gallupo institutas paskelbė, kad iš visų respublikonų galiųjų kandidatų ir prezidento 1960 metam daugiausia balsų surinko dabartinis viceprezidentas Nixonas — 48%. Po jo eina Knowlandas — 12% ir toliau Stassenas — 8%. Tarp nepriklausomųjų balsuotojų betgi Nixono populiarumas neauga — iš 35% nukrito iki 24%; tuo tarpu Knowlando populiarumas pakilo iš 9% iki 12%, Stassenas liko abiem atvejais su 10%.

● Little Rock federalinė kariuomenė bus visai attraukta nuo lapkričio 27. Bet bus palikta tiem 9 negriukam mokykloje saugoti dar 900 tautinės apsaugos milicijos.

● Saudi Arabijos karalius vėl pasiūvė tarpininkauti tarp Egipto ir Jordanijos.

Amerika konkuruoja su Maskva

Amerika sutiko duoti Egiptui 600,000 dol. žemės ūkiu reikalom ir atšildyti 40 mil. Egipto išaldytų pinigų. Nori tais pinigais pagerinti santykius, kurie buvo sugadinti nuo pernai, kai Amerika atsisakė duoti pažadėtus pinigus užtvankai statyti. Tada Egiptas ir griebėsi avantiūros Sueso kanalui nacionalizuoti.

BAUSMĖ mažą po didelio triukšmo. Willkam S. Girard už japonės nušovimą gavo tik 3 metus kalėjimo, bet nuo bausmės sąlygiškai atleistas.

Dabar jau Izraelį kaltina dėl karo

Vidurinių rytų reikalų pasirodė nauja Sovietų propaganda. Maskvos radijas lapkričio 20 paskelbė, kad prie Syrijos sienos dabar sutelkęs savo kariuomenę Izraelis, kad įvykdytų "Amerikos suplanuotą Syrijos užpuolimą". Esą vietoj Turkijos, dabar Amerika siunčianti Izraelį.

Galimas daiktas, tokią propagandą Sovietai sugalvojo dėl to, kad Turkijos kariuomenė atitraukiama nuo Syrijos sienos ir permetama prie Sovietų sienos. Prie Syrijos Turkija buvo pasiuntus kariuomenę, kai Sovietų ir Cekoslovakijos ginklai atplaukė į Syrją ji buvo dar labiau sustiprinta, kai Egiptas atsiuntė į Syriją 15,000 savo kariuomenės.

AR NĖRA LAIKAS PAKEISTI MUMS SAVO UŽSIENIŲ POLITIKĄ?

Koegzistencijos šalininkai siūlo Amerikai atsakyti ir nuo Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo

Ar nėra laikas pakeisti mum savo užsienio reikalų politiką? — klausia C. L. Sulzbergeris (NYT).

Sulzbergeris siūlo atsakyti nuo politikos, kurią Dulles stengiasi grįsti moraliniais principais, ir pasukti į oportunistinę politiką.

Nuo pirmo jos reikią atsakyti, nes pat Amerika jos nesilaiko. "Mes pamokslininkaujame apie demokratiją ir sykiu remiami diktatūras". Ir tuojau nurodo pavyzdžius — Franco, Saazarro, Batistos, vergų savininko karaliaus Saud (Bet Tito, Gomulko, Nasserio Sulzbergeris vis dėlto tarp pavyzdžių nemėgė!). Sulzbergeris siūlo oportunistinę politiką, nes "politika

yra tautos intereso reikalas". Ką tokis "tautos interesus" reiškia, nurodo vėl pavyzdžius — "Prancūzijos 'krikščioniškiausis' karalius k'itados dėjosi su sultonu prieš popiežių. Kai mes kovojome šalia Rusijos, mes neivarginome klausimu apie jos dogmas".

Sulzbergeris smerkia politiką, pagrįstą "klaidingom prielaidom", o pasisako už realistinę politiką. Tokios nerealistinės Amerikos vykdomos politikos vėl nurodo du pavyzdžius.

"Baltijos valstybės dinga jau prieš aštuoniolika metų, bet mes vis jas tebepripažintame. Mes tebesielgiame taik, lvg Chiang Kai-shekas kalbėtu už visą Kiniją, ne už Formozą".

Sulzbergerio laikas yra rašytas iš Azijos, bet negali laikyti jo samprotavimų tik Azijos "flu" — karščiavimu. Su panašiom idėjom Sulzbergeris rodosi N. Y. Times jau ne nuo šandien. Jis buvo pristabdes sovietų smurtas Vengrijoje. Jos iš naujo iškilo su sputniku ir Laika.

Sulzbergeris nėra vienintelis. Ne taip aiškiai, bet su panašiom idėjom reiškiasi ir W. Lippmann. Su jom derinasi ir milijonieriaus Eaton paūlytas per NYHT "susitikimas pusiaukelėje", ir suorganizuoti skaitytojų laškai per tą patį laikraštį Eaton "pusiaukelėi" paremti ir kt.

Vykdoma sąmoninga ir organizuota propaganda, kuri turi palenkti Amerikos visuomenę, kad ji imtu galvoti taip, kaip šiuo metu būtų naudinga Maskvai ir Amerikos milijonieriams:

● koegzistencija nėra baisus daiktas; ji reiškia: prekiaukim, lankykimės vieni pas kitus, plėskim kultūrinius santykius;

● nesirūpinkim, kas ten buvo prieš dešimt metų, priimkim, tai kaip įvykusi fakta ir tuo status quo plėskim toliau santykius;

● pasidaryk' m išvadas, kad visi pareiškimai apie pavergtų išlaisvinimą yra nerealaus nebenaudingas ir baikim su su tom įstaigom, kurios reškia nepripažinimą ir kovą su okupacija.

Baltijos kraštų žmogui ir visiem pavergtiem tenka pasidaryti išvadas, kad kalbos apie derybas sudaryti "neutralląją juostą" yra tik gražos formos ieškojimas esamai padėčiai pridengti. Sulzbergerio siūlymas tai pasako nedviprasmiškai.

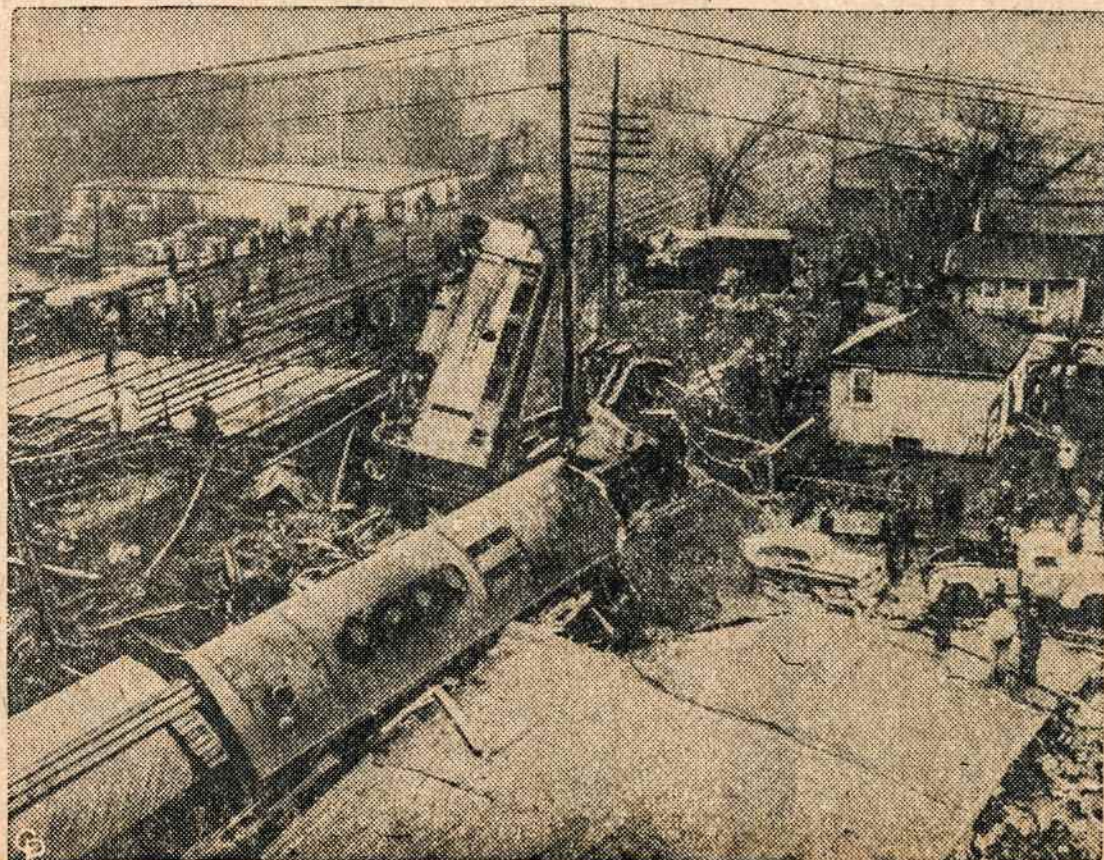
Tie balsai Amerikos politikų tarpe yra labai sustinrėję. J. Alvon nuotakas Amerikoje ir Vakarų Rytų santykius yra palygines su Analijs nuotakom prieš Muencheno konferenciją.

LAISVOJI EUROPA SIAURINAMA

Laisvosios Europos biudžetą siaurinanant apkarpytos sumos ir tautiniam komitetam. Apkarpytos sumos leidiniam ir bendradarbiams išlaikyti. L. L. Komitete taip pat numatyti tik šeši atlyginami nariai vietoj ligšiol aštuonių.

Kad Amerika pasitrauktų — nenori

Europoje tarp politikų sustiprėjo noras, kad Amerikos kariuomenė iš Europos bazių nepasitrauktų, — rašo M. H'gins. Spūth'kas juos įtikinęs, kad pavojus Europai padidėjęs.

GREITAJAM TRAUKINIUI, ėjusiam iš Montrealo į Bostoną, nušokus nuo bėgų (Medford, Mass.), užmūstas mašinistas ir gaisrininkas ir 12 žmonių sužeista.

Amerikos atomo paslaptį išvežė į Maskvą dar 1944 m.

Jack Sable teisme iškilo ne jo vieno paslaptys. Jo pasakojimuose buvo priminta eilė kitų vardų. Jų daugumas girdėti ir matyti spaudoje. Vieni jų jau negyvi, kiti sėdi kalėjimuose, tretį dingo anapus uždangos. Iš S. pasakojimo betgi matyti, kad visi jie buvo įsipynę į tą patį ratą, kurio centre buvo draugas Vasilij Michailovič Zubilinas.

Zubilinas buvo tada tik trečiasis Sovietų atstovybės sekretorius. Slaptai jis buvo šefas visų sovietinių agentų, veikiančių už Rusijos ribų. Trumpas, drūtas, akiniuotas vyras. Su akiplešišku žvilgsniu ir kiura gerklė, kurios negalėjo niekad pripilti nei vodka nei konjakas. Girtavimas bausis daiktas agentui. Tačiau Zubilino girtavimas buvo toleruojamas, nes jis turėjo didelių nuopelnų Sovietams. Tai patyrė S. tik pasčiau, kai pakliuvo vėl į Maskvą.

1947 S. gavo Amerikos pilietybę. Jis galėjo tada drąsiau judėti, nesukeldamas įtarimo. Jis gavo įsakymą atvykti į Maskvą. Pro Paryžių, kur jis gavo dokumentus, kad jis yra sovietų armijos pulkininkas Dorov, Sable nuvyko į Čekoslovakiją ir Maskvą. Ten po vieno nugėrimo, kuriame buvo ir Sable bosas Zubilinas, atvykęs iš Washingtono, nuotaika buvo tokia, kad patį Zubiliną teko guldinti į lovą — tiek buvo nusilešęs. Prie tolimesnio gėrimo, kuriame buvo likę jau tik Sable ir „Aleksiej“, Zubilino intymus draugas, oficialiai bene šoferis, atjūrumas padidėjo ir liežuviai atsileido — Aleksiejį kaip didelę paslaptį išdavė, jog Zubilinas esąs nepaprastas vyras. Nors jis tik trečiasis sekretorius, bet jis turi didžiulius nuopelnus tėvynei — jis atgabėjęs išvogtas Amerikos atominę paslaptį į Maskvą.

Tai padarė ne vienas Zubilinas. Visas bendradarbių ratas. Jų pradžioje buvo Klaus Fuchs, atomo specialistas, dirbęs Amerikoje. Jis davė pagrindines žinias Amerikos chemikui Harry Gold iš Philadelphia. Gold, kuris dirbo paskui Juliu Rosenbergu, gautas iš Fuchso žinias perdavė Anatolijui Jakovlevui. Pastarasis buvo Zubilino žinioje. Iš jo Zubilinas ir perė-

KEISTYBIŲ RATAS, KURIAME SVETIMOS VALSTYBĖS ATSTOVAS ORGANIZUOJA ŠNIPUS. MPZIKAS ŠNIPINĖJA IR VIENIEM IR KITIEM. AMERIKOS MILIJONIERIUS KLOJA PINIGUS KOMUNISTŲ PROPAGANDAI. JO ŽMONA REIŠKIA M-ILĖ ENKAVEDISTUI IR HITLERIUI IR VAGIA IS TĖVO DOKUMENTUS

mė tas paslaptis. Diplomatiniam pakete Zubilinas jas išvežė į Maskvą. Tai buvo 1944 rugpiučio 27.

Zubilinas tai pats šnipų centras. Jis supažindino Sable ir su kitais žymiais tinklo vyrais, perduodamas jo žiniai tų vyrų darbus.

Dar prieš išvykdamas į Rusiją su atomo paslaptim, Zubilinas pasiekė Sable į vieną New Yorko restoraną. Tai buvo 1944 kovo mėn. Po vieno antro „martini“.

Zubilinas kalbėjo apie muzikos reikmenų parduotuvę Hollywoode, kuri užmaskuoja sovietinių agentų veiklą. Tos parduotuvės priekyje stovi direktorius Boris Moroz.

Tai kompozitorius, šimtą filmų gaminęs muziką, tai muzikos direktorius Hollywoode. Populiarus tarp artistų. Bet jis kilęs iš Rusijos. Jis lankėsis sovietinėje Rusijoje pas gimines. Tada jis pasižadėjo dirbti savo „tėvy-

nei“. Zubilinas kalbėjo apie Morozą kaip vieną iš darbščiausių ir ištikimiausių agentų.

Davė Zubilinas telefono numerį ir kito savo bendradarbio. Galima įsivaizduoti Sable nustebimą, kai išgirdo, kad tas sovietų bendradarbis yra Alfred K. Stern, Amerikos biznierių ir multimilijonierių.

Zubilino patvarkymu, Stern įsteigė New Yorko Rockefeller Centre rūmuose muzikos reikmenų parduotuvės skyrių. Stern buvo padarytas ir Moroz vadovaujamos Hollywoode parduotuvės vicedirektorium. Muzikos parduotuvė pridengti šnipinėjimo lizdai buvo gana patogūs. Čia galima buvo priimti tarnautojais sovietinius šnipus ir juos siuntinėti tariamai parduotuvės reikalais. Čia galima buvo ir šnipam susitikinėti nesukeliant jokio įtarimo.

„Aš esu Samas“ — tokį

slaptažodį gavo Sable iš Zubilino, kad prisistatytų Alfredui, kuris gyveno New Yorke. Kai tik Sable išžengė į Sternų namus ir pasakė, kad jis Samas, Sterno žmona pripuolusi ji išbučiavo, ten jis buvo priimtas kaip savas žmogus. Per ilgą Sable su Sternais susidraugavo. Per ilgą Sable pamatė, kad multimilijonierius Stern buvo visiškai savo žmonos Marthos, jau nebe pirmos, įtakoje. O ji buvo avantiuristė, ekscentrikė, rašytoja, kuri savo avantiūrom medžiagos rado tarpyboje komunizmui ir Sovietams.

Prie „martini“ ji išsipašakojo Sable, kaip ji dar 1930 buvo įsimylėjusi Sovietų atstovybės Berlyne pareigūnui. Pašėlusiai įsimylėjusi. Paskiau paaiškėjo, kad tai buvo NKVD agentas. Jo prašoma ji vogė iš savo tėvo Dodd, Amerikos atstovo Berlyne, slaptus poperius ir perdavinėjo anam sovietų

agentui.

Vėliau jos avantiūra nukrypo į... Hitlerį. Ji buvo ištikinusi, kad savo šarmu ji gali „paimti“ kiekvieną vyrą. Norėjo tai padaryti ir su Hitleriu. Bet Hitleris pakalbėjęs su ja, pabučiavęs jai ranką ir nuėjęs toliau. Ji dabar uoliai dirbo Sovietams, įkinkydama tam savo vyro Sterno kapitalus ir jį patį.

Dėl Sterno kapitalo kilo nesusipratimas tarp Sterno ir Morozo. Sternas buvo finansavęs Moroz muzikos reikmenų parduotuvę. Davęs 130,000 dol. Moroz nenorėjo gražinti. Reikalą sutvarkyti buvo pavesta Sable.

Ginčė dėl pinigų Martha Stern pirmoji metė piktą įtariamą, kad

Moroz nėra ištikimas Maskvai. Tai pranešė ji Sovietų pareigūnui. Įtarė, kad jis yra FBI prisidengęs agentas. Maskva stebėjo. Kai Moroz staiga pinigų Sternui gražino, Maskvos įtarimas taip pat sustiprėjo — vadinasi, jei gražino pinigus, tai Moroz gavo įsakymą neišsijungti iš agentų tinklo.

Marthos intucija pataikė teisingai. Moroz buvo Maskvai nurašytas kaip ir FBI, nes buvo išsifruotas. Bet buvo nulemtas ir Sternų veikimas. Jie pasiskubino dingti iš Amerikos už geležinės uždangos, atsisakydami Amerikos pilietybės.

KOEGZISTENCIJOS BALSAS LIETUVIŲ SPAUDOJE

Drauge spalio 23 Algimantas parėmė T. Žiburiuose pareikštą siūlymą „dabartiniam LTSR tvarkytojam pasikviesti pasisvečiuoti ir vietoje su padėtim susipažinti... kultūrininkų, šviesuolių, mokslo ir meno atstovų“ — suprantama, iš laisvojo pasaulio, iš tremties. Autorius sako, kad tai būtų „Lietuvio koegzistencija su lietuviais“.

Į tai kitame Draugo nr. lapkričio 11 J. Navakas atsiliepė neigiamai. Girdi, tai „būtų tikrai perdrąsus ir perankstyvas žingsnis“.

Mums rodos, nevietoj yra pats toks siūlymas spaudoje. Juo nėra siūloma tik „lietuvio koegzistencija su lietuviais“. Su paverttu lietuviu iš laisvojo pasaulio gali kiekvienas mėginti palaikyti „koegzistenciją“, siūsdamas siuntinukus ir pan. priemonėm. Bet kada siūlomasi į santykius su „LTSR tvarkytojais“, tai jau siūlomasi ne į koegzistenciją su paverttais lietuviais, bet su okupanto pareigūnais. Tai jau siūlymasis į koegzistenciją su Maskva.

Kai šitaip mūsų laikraščiuose siūlomasi, prarandama moralinė teisė piktintis, kad svetimieji šliaužė į koegzistenciją šliaužia.

Tokio svarstymo laikraštyje priežastis, anot T. Žiburių, gali būti nebent tik „aiškios vieningos sampratos, kokia turėtų būti globalinė lietuvių linija, nebuvimas“.

Retai vartojama lazda nuo gangsterių Naujienos per keturis nr.

SPAUDA

spausdino Jono Leono straipsnį apie Dirvos redaktorių Baļį Gaidžiūną. Straipsnio pobūdis rodė pats jo vardas: „Dirvos redaktorius agronomas Baly Gaidžiūnas talkininkavo bolševikam atiminėjant Lietuvos ūkininkų žemes“.

Dirvoj lapkričio 14 dėl to Naujienų kaltinimo yra paskelbta, kad Naujienos medžiaga savo rašiniui yra ėmusios iš B. Gaidžiūno knygos „Vieni metai ir viena savaitė“. Bet esą medžiaga paimta tokiu būdu: „iš jos paimti perkus suskaldyti, nebaigti ar kitaip žalojami sakiniai ir darytos visiškai priešingos išvados, negu jos yra toje knygoje“.

Dirva praneša, kad „Dirvos redaktorius yra priverstas su dokumentine medžiaga apie tai painformuoti visus reikalingas įstaigas ir vi-

sais galimais būdais ieškoti kaltininkų nubaudimo“. Nors žodžiais nepasakyta, bet tai turėtų reikšti, kad paliestasis asmuo už šmeižimą kreipiasi į teisną, prieš Naujienų redaktorių ir jo bendradarbi.

AR NE SVEIKIAU BŪTŲ KALBĖTI KONKREČIAI?

T. Žiburių vedamajame, vardu „Politika“, lapkričio 7 rašoma: „Ar seniai dideliais patriotais besigarsinančieji trynė rankas, kai pasisekė atimti svetimųjų šaltinių teiktą paramą kai kurioms lietuviškom įstaigom... Bėdramė laisvės kovos reikale tai gali būti laikoma tik žemiausios rūšies nusikaltime... Ten šitokie bendram reikalui kenksmingi veiksmai reikštų tos grupės savizudybę“.

Kaltinimas didelis. Kad jis nebūtų supratas tik kaip propaganda, ar ne sveikiau būtų tarti konkrečiau: kas, kam ir ką atėmė.

IS LIETUVOS RASO ALMUS

Lietuvos rašytojai mokomi Nikitos Chruščiovo išminties

„Tiesoje“ A. Bieliauskas, vienas jaunųjų rašytojų, priekaištauja lietuviams rašytojams, kad jie sąmoningai vengia kurti aktualiom temom. Girdi, gerai, kad kai kurie rašytojai rašo praeities temom. Bet bloga, kad tokiom temom bando rašyti tie, kurie yra jau subrendę tarybiniais metais. Argi gali gerai aprašyti buržuazinės santvarkos blogybes, kas jų pats nepažino? — klausia Bieliauskas. Esą galima tai leisti J. Baltušui. I. Simonaitytei, kurie patys yra pergyvenę tą laikotarpį. Bet jaunesiems Bieliauskas pataria domėtis dabartim. „Mūsų jaunieji rašytojai betgi nedrįsta naujųjų temų užkabinti“.

Bieliauskas toliau kaltina jaunosios kartos rašytojus, kad jie įpratę prie tarybinio gyvenimo patogumų ir nežino, kas yra „darbo nuospaudos ant delnų“, įjunkę daug imti iš visuomenės ir nenori jai atitinkamai duoti...

Bieliauskas pasisako, kad rašinį parašęs, remdamasis

Chruščiovo nurodymais rašytojams Maskvoje. **KURIA LINKME VYKDOMAS LIETUVOJE MOKSLAS** Mokslų akademijos jubilėjinėje sesijoje Vilniuje spalio 22 buvo skaitomos tokios paskaitos, kurios išduoda dabartinio mokslo Lietuvoje linkmę. J. Jurginis — Socialiniai — politiniai santykiai Lietuvoje 1918 m. A. Grigalaitė — Socialiniai — ekonominiai pertvarkymai Lietuvoje 1918-19 m.; P. Dičius — Revoliucinis žemės santykių pertvarkymas Lietuvoje 1940-41 m.; B. Pranckus — Socialinės revoliucijos idėjos ikispalinėje lietuvių literatūroje; A. Vyšniauskaitė — Kolūkiečių kultūrinio lygio pakilimas; V. Mališauskas ir A. Povylūnas — Materialinės techninės bazės įgyvendinimas žemės ūky; K. Ulvydas — Lietuvių literatūrinės kalbos leksikos praturtėjimas, J. Lankutis — Socialistinio režimo estetika tarybinėje literatūroje; P. Kulikauskas — Archeologijos mokslo išsivystymas Lietuvoje.

SENATO komisija tebetarė 1 unijas susindusius išnaudotojus. B. Adelsteina iš New Yorko prisipažįsta, kad transporto unijoje palaikė ryšius su nuskaltėliais.

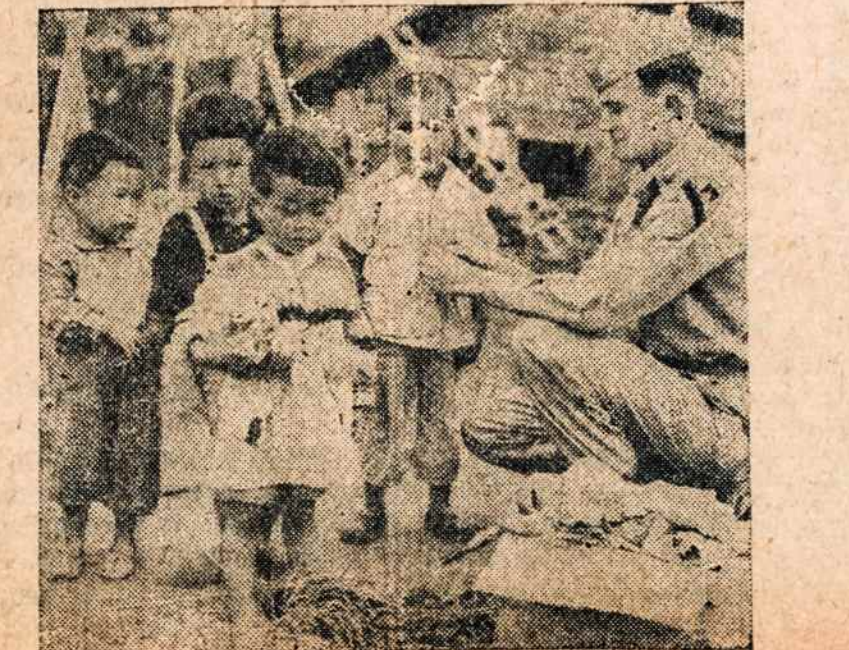
Vilnonės Medžiagos Lietuon
Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius
LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPAČIO RUSIJOJE!
Pasiųskite jiems vilnonės atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam
Muitas už vilnonės atlaikus yra mažesnis, negu už pasiūtus suknelės
Vilnonės medžiagas iš rittinių ir atlaikas pačiom prieinamiausiom kainom
visam miestui Jūsų siūlo 3 stambios krautuovės
S. BECKENSTEIN, Inc., 118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR 5-4525
S. Beckensteinio krautuovės kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainietiskai
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS
SESTADIENIUS, NUO 9 RYTO ĮKI 6:30 VAKARO
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!
Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maisytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.
K and K FABRICS
1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir mailytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.
Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNCIAMAS Į LIETUVĄ
200 Orchard St. New York 2, N. Y.
Kampas Houston St.
Telef. AL 4-8319

PADEKITE SAVIŠKIAMS LIETUVOJE!
Prašyk TAZAB katalogų lietuviškai
• Geriausi siuntiniai • Greičiausias patarnavimas
VAISTAI • MEDŽIAGOS • MAISTO PRODUKTAI
Iš anksto apmokami Sovietų muitai
TAZAB OF LONDON, INC.
36 THIRD AVENUE, NEW YORK 3, N. Y.
Tel ALgonquin 4-4160

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.
(Licensed by USSR)
135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ "INTOURIST" MASKVOJE OFICIALŲ LEIDIMĄ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS Į:
SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, ARMENIJĄ IR K.
Galima siųsti tik NAUJUS daiktus
Siuntiniai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klientui patogiais būdais. Siuntiniai supakuojami ir išsiunčiami per 48 valandas. Siuntėjas tuojuo gauna pranešimą. Užmiečio klientai gali būti tikri greitu mūsų dėmesiu. Gavę siuntinį, siunčiame tuojuo pat paštu smulkų gautų daiktų pakvitavimą.
SVARBU! Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminės ir draugai gaus siuntinius nemokamai.
Mūsų klientų patogumui, parduodame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir pusbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus ir kitokius aukštos kokybės daiktus prieinamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Siunčiame siuvas mašinas, rašomąsias mašinėles, mechaniskus ir techniskus instrumentus, taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainoraščio.
SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS PRADŽIUGINKITE SAVO GIMINES NUSIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIŲ SVENTEM!
Mūsų motto: dėmesys ir greitas, mandagus patarnavimas.
Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. v. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 v. v.
Mūsų Clevelando skyrius: 900 Literary Rd. Cleveland 13. Ohio
ATSIMINKITE, KAD VOS PORA SAVAIČIŲ BELIKO JŪSŲ SIUNTINIAM PRISTATYTI PRIEŠ NAUJUS METUS!

AMERIKOS karių su vaikais, kuriuos pasiėmė lietuose kraštuose JAV kataliki vėskupui surinkti rūbai. Siemut irnkliava daroma lapkričio 21-30.

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Puselį metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
štraipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7281

Ar esama vieningo JAV organo?

Primines Alto ir velionies ministerio P. Zadeikio bendradarbiavimą, J. Kajeckas kalbėjo toliau:

Man, kaip žnote, teko perimti ministerio Zadeikio atsakymą ir jo našta. Ji didelė ir sunki, ypač šiuo svarbiu metu. Išvengti tos atsakomybės man buvo neįmanoma. Tokioj padėtyj moralinė Alto ir kiekvieno veiksnio parama yra didelis dalykas. Jūs ją besąlygiškai teikėte mano pirmtakiui. Neabejoju, Jūs ir man jos neatsakysite. Bendradarbiavimas — Lietuvos vadavimo bylos pasisekimo laidas.

APIE ALTO VEIKIMĄ LIETUVOS REIKALAM

Alta turi imponantišką darbų Lietuvai nuopelną. Jo veikla prasidėjo, galima sakyti, su pirmuoju žygiu į Baltuosius Rūmus, kai vyko pas prezidentą Roosevelta išgirsti garšų ir džiugų pareiškimą, kad Lietuva tebėra gyva ir vėl bus laisva. Tas nusistatymas po Tarybos pakartotinių žygių buvo patvirtintas ir kitų šios šalies valstybės prezidentų.

Jei šiandien, po tiekios metų, JA Valstybių vyriausybė nepripažįsta Sovietų okupacijos ir jos padarinių; jei jos aukšti pareigūnai pakartotinai gausia's atvejais, šiandieną imtinai, tą pabrėžia; jei Lietuvos Pasiuntinybė šioje šalyje pilnai tebeveikia, tai pirmiausia šios šalies k'lnadvasių principų ir nuosirdaus JAV skriaudžiamai Lietuvai prietelngumo dėka. Lietuvių tauta paliks amžinai dėk'na už taip kilnų JAV jos atžvilgiu gestą ir moralinę jai paramą pačiu sunkiausiu jos istorijoje metu.

Aš suminėjau Amerikos prietelngumą Lietuvai ir letuvių tautai. Tam prietelngumui ugdyti bei kultivuoti didelė dalimi, be abejo, prisidėjo Amerikos lietuviai bendrai ir A. L. Taryba ypatingai. Jos įnašas Lietuvos vadavimo darbe svarus ir šaunus.

Saunios ir tradicinės gausių senatorių bei kongresmanų sakomos kalbos Vasario 16 d. proga, Kapitolyje. Kadaisė dr Šliupas su pasididžiuoju prisimindavo, kaip nepaprastą ir išimtinį dalyką, kad jo kalba

TAIP UZKLAUSTAS VIENO PAREIGŪNO, AŠ SU PASIDIDŽIAVIMU GALĖJAU NURODYTI ALTO PAVYZDĮ.

Kalbėjo Lietuvos atstovas J. Kajeckas Alto konferencijoje Was hingtone lapkričio 15.

kartą patekusi į Congressional Record leidinį. Šiandien, daugiausia Alto ir jos ambasadorės M. Kizytės pastangų dėka, per šimta pareiškimų bei kalbų kasmet tame leidinyje Vasario 16 proga telpa.

APIE VIENYBĘ ALTE

Aš džiaugiuosi, kad Taryba vieningas veiksnys. Vieno pareigūno neseniai užklaustas, ar esama vieningo Amerikos Lietuvių organo šioje šalyje, aš su pasididžiuoju galėjau nurodyti į Alto pavyzdį. Aš jausčiausi laimingas, jei toji vienybė ir toliau būtų išlaikoma, ugdoma ir plečiama.

Ateinančiais metais mes gimnėsimė Vinco Kudirkos mimos šimtmetį sukaktį. Tinkamiaiu to didžiojo patrioto ir pasišventėlio lietuvio atsiminimā pagerbti neįstengume, kaip darbu įrodą, kad "Vardan tos Lietuvos — vienybė tezydi".

Aš neužtikau nei vieno žmogaus, lietuvio ir nelietuvio, kuris nebūtų apgailėstaves vienybės trūkumą, kokis pasi-

reikė pastaruojų metu Prancuzijos vyriausybės krizės metu. Tat, nesek me jais.

APIE VIENYBĖ LIETUVOS VADAVIMO DARBE

Vienybė vienybei nelygi. Esama jos laipsnių. Antai, J. T. visumos susirinkime ir Saugumo Taryboj, buvo laikas po karo, kada stengtasi reikšti jos narių vieningumą, jų pažiūrų sutapimą. V.ename tokių pasitarimų ano meto valstybės sekretorius Byrnes bandęs aiškinti Molotovo Amerikos "way of life". Byrnes tvirtinęs, kad J. Valstybėse bet kas ir bet kurios šalies pilietis galis nueiti į Baltuosius Rūmus, paspausti prezidentui ranką, o išeidamas jį keikti, ir nieko jam už tai neatsitiksia. Molotovas tuojau atsōves, kad ir pas juos panašiai esą. Sovietuose irgi bet kas galis nueiti į Kremlių, paspausti Stalinui ranką ir išeidamas keikti Amerikos prezidentą. Kalbėdamas apie lietuvių vienybę, ne tok'ia aš turiu mintyje.

Šiandieną Lietuvos vadavi-

vimo darbe vartotina ne Babelio bokšto statybininkų kalba. Reikalinga kalba, kurią mes išmokome Lietuvos istorijos raidoje, kuri mums skiepyta Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje t. y. vienybės kalba.

Dideliai vertindamas veiksniių vienybę ir jos svarbą lietuvių tautai, aš norėčiau šia proga Jums priminti, gal ir savaime suprantamą dalyką, kad vienybė aš irgi nusistatęs savo pareigose praktikuoti.

Aš nemanau vadovautis jokiū sroviškumu, jokiū partingumu. Manoji organizacija Lietuva vadinas, tos organizacijos nariai — visi geros valios lietuviai.

APIE TARPTAUTINĖ PADĖTĮ

Priminė kalbėtojas tarptautines sąlygas, kurios tenka Altui ir kit' em veiksniam dirbti. Esą Sovietų paskutiniai veiksmai išblaškę iliuzijas, kad sovietai nori nusiginklavimo, ir t' kro sugyvenimo. Stiprėja laisvajame pasaulyje sitikinimas, kad "kai tautų atgimimo pavasaris eina Azijos ir Afrikos kontinentais, kai apie 20 naujų tautų po karo pr'sikėlė nepriklausomam gy-

Minist. Juozas Kajeckas

venimui, tuo pat metu imperialistinis komunizmas užsmaugė visos eilės senų tautų nepriklausomybę. Kas paliko iš komunistų kadaise proklamtuos tautų apsisprendimo teisės? Grynas pasityčiojimas.

Komunistų partija, kuri pretendavo būti nuskriaustųjų partija, anof Jean Paul Sartre, šiandien virto "žmogudžių partija". Mes gi, iš kartaus prityrimo, žinome — jį kartū yra ir genocidinė partija.

Tokios padėties akivaizdoje, laisvasis pasaulis subruzdos. Jis suglaudžia savo gretas. Tai, reikia tikėtis, turės išgainingų laisvajam pasauliui ir Lietuvai pasekų. Suglauskime ir mes savąsias gretas. Duok, Dieve, tai įgyvendinti bent Lietuvos Nepriklausomybės ir Kudirkos jubilėjiniais metais.

'Paskutinis rusas, kuris valdė Rusiją'

Rusų revoliucijos 40 metų proga televizijos programoje "Meet the Press" lapkričio 17 buvo pristatytas žiūrovams Aleksandras Feodorovičius Kerenskis, jau 76 metų, gyvenąs dabar JAV. Nuvertus carą (1917 III 16), jis buvo Dumos (parlamento) sudarytoje vyriausybėje teisingumo, paskui ir karo ministeris, vienintelis socialistas (revoliucininkas) visame kabinete. Bolševikam pirmąjį kartą nepavykus laikinosios vyriausybės nuverstį (1917 VII 16), bet ministeriui pirmininkui Lvovui pasitraukus, Kerenskis tapo ir ministeriu pirmininku. Jis sulaukė įsakymą bolševikus areštuoti (Leninas buvo net pasislėpęs), palaikęs juos "parlamentarine opozicija". Iš dalies tai buvo tiesa: bolševikai sudarė rusų socialdemokratų partijos atitrūkusių radikalų sparną. Bolševikų (komunistų) partija pasivadino tikrai nuvertę Kerenskio vyriausybę. Nuo tos dienos, kai Kerenskis pabėgo iš Ziemos rūmų Petrapiilyje, juos apsupus bolševikų atsivestiems Kronštato jūrininkam (1917 XI 6), jisai laiko, kad esąs "paskutinis rusas, kuris valdė Rusiją". Taip ir prisistatė televizijos programoje.

Televizijoje Kerenskiui pasirodžius, Amerikos žurnalistas apipylė jį klausimais. Apie bolševikus išsitarus, kad tai yra "rusai žmogudžiai", "rusai agresoriai", Kerenskis, pabrėždavo, kad tai ne rusai, o komunistai, su kuriais rusų tauta nieko bendro neturinti. Vienas žurnalistas tada paklausė: "Ar komunistas ne rusų tautoje išgalėjo? Ar ne Rusijoje ir dabar jų būstinė? Jei tai nepritin-

ka vadinti rusų ir Rusijos, tai kas gi yra tie komunistai?". Kerenskis atsakė išsiskudamas: "Jei tamsta pats negali rasti atsakymo, tai esate vienas iš menkiausiai apsišvietusių žmonių". Kai Kerenskis tokiu užgaulumu sutiko spaudos atstovus (Meet the Press), tema tuojau buvo pakeista.

Tautos tapdymas su režimu yra jautrus klausimas. Negalima teigti, kad visi rusai yra bolševikai, o italai — fašistai, vokiečiai — načiai. Tačiau neteisinga būtų sakyti, kad tos tautos nieko bendro neturėjo ir neturi su diktatūriniais režimais. Jie tose tautose atsirado, jose valdė ir už valdančios partijos pečių turėjo platesnius visuomenės sluoksnius.

Bolševikai rusų tautoje turi pačią stipriausią atramą. Jų daugiausia yra komunistų ir vadovų net ir nebe rusų komunistų partijose. Sovietų Sąjungoje rusifikacija labai stipri. Bolševikinis imperializmas atitinka rusų tautos siekimam carų laikais.

Tiesa, patys rusai bolševikų prievartaujami, bet toji vergija ir genocidas vykdomi savųjų rankom. Kerenskis nėra paskutinis rusas, kuris valdė Rusiją. Jis tėra paskutinis, kuris savo menku apsišvietimu (orientacija) ir prastu valdymu padėjo bolševikam išgalėti, dar puldamas kitas tautas: "Suomiai tegul nemano, — kalbėjo jis 1917, — kad rusų demokratija... neturi pakankamai jėgos ir patrankų priversti suomius ir kitas tautas nesisikirti nuo Rusijos". Bergždžios jo pastangos dabar nuo rusų visai atskirti bolševikinį režimą.

Mergaitė rausvam drabužėly

L. KORMCIJ

Pro duris, vos pravertas, į kabinetą išlinko mergaitė. Rausva dėmele ryškėjo jos mažutis pavidalas tamsių ažuolinių durų fone. Nugalėjusi neryžtumą, žengė artyn.

Kredigas nepatenkintas padėjo plunksną. Tokiu metu jo niekas nelaukė. Niūriai pažūrėjo į prirašytų lapų pluoštą — savo naują mokslnį darbą apie medžiaginę sielos esmę, ir tik tada atsigrižo į mergaitę.

Ji buvo viena, be vyreminių — ir tas kiek nustebino medicinos profesorių. Atidžiau pažvelgė į išblykusį, tarsi vašk'ni veidelį, ir jam pasivaideno kažkas pažįstamo.

Profesorius suraukė kaktą, stengdamasis prisiminti, kada ir kur buvo mates ta mergaitę. bet ji nedavė jam laiko galvoti.

— Dėl Dievo, profesoriau, avlankykite mano sergančią motina. Be jūsų pagalbos ji mirs. Pasigalėkite.

Ji supynė savo plonus pir-

telius, bet balse nebuvo jausti maldavimo. Tik didelės tamsiai rudos akys žvelgė skausmu ir prašymu.

— Pasigalėkite!

Profesorius nustebusiu žvilgsniu apmetė mergaitę.

— Iš kur tu, vaike? — paklausė jausdamas iki šiol nežinomą jam, keistą sumišimą.

— Mamos adresas: Žaliosios Brolijos gatvė, Nr. 17, butas 4, — pasakė aiškiai tardama kiekvieną žodį, lyg būtų išmokusi.

Mergaitės maldaujas žvilgsnis visą laiką buvo įbestas į profesorių. Kredigas negalėjo suprasti, kodėl jam atlaikyti mergaitės žvilgsnį buvo taip sunku.

— Pastaruojų metu niekur nevažinėju, mergaitė, — atsakė ir jo balse suaidėjo mažas pyktelėjimas. — Aš nelankau ligonių.

Tai pasakęs, nusisuko, betiksliai judesiu perkėlė iš vienos vietos į kitą presą ir popieriaus slėgę, ir taip pat betiksliai

pradėjo sklaidyti prirašytus savo veikalų lapus.

— Bet mamą aplankysite, profesoriau. Labai prašau. Be jūsų pagalbos ji mirs.

Mažoji prašytoja kalbėjo tvirtai ir įtikinamai.

Kredigas susiraukė ir atsukto veidu į mergaitę, norėdamas jai piktai atsakyti. Bet mergaitė jau buvo išėjusi. Tik duryse atsigrėžė ir linktelėjo galvele.

— Mamai reikalinga operacija.

Dury's paskui ją tyliai užsidarė.

Profesorius staiga atsiminė, kur buvo matęs savo keistą prašytoją.

Prieš dvi savaites tą mergaitę buvo atvežę į jo kliniką. Padėti jai nebuvo galima: ji buvo paskirta mirčiai. Taip profesorius pasakė tada jos motinai, ir mergaitę nuvežė namo. Ir štai ji, matyti, sveika atvyko su savo keistu prašymu.

Kredigas susijaudinęs perėjo per kabinetą.

— Be abejo, tai nesamone. Tikriausiai — tik atsitiktinis panašumas.

Bet jo sieloj vis dėlto buvo neramu. Kredigas paskambino.

— Jei galite, sugrąžinkite

mergaitę atgal, — pasakė jis tarnui.

Tarno veide pasirodė nuosirdus nusistebėjimas.

— Kokią mergaitę, pone profesoriau?

— Aišku, tą, kuri tik ką buvo čia, kabinete, — nekantariai paaiškino Kredigas.

Tarnas dar labiau sumišo. Beveik išsigandęs pažūrėjo į profesorių.

— Bet drįstu jus tikinti, pone profesoriau, kad jokios mergaitės nebuvo.

— Vadinasi, pram'got ja, — šaltai pratarė Kredigas. — Ei kite.

Buvo įsiutęs. Keletą kartų perėjo per kabinetą, pykdamas ir ant tarno, ir ant savęs, ir ant tos mergaitės su rausva suknele, atitraukusios jį nuo darbo.

Nenorėjo galvoti apie sergančią moterį, bet mintys prieš jo valią sukosi apie tą moterį. Adresas, kaip raišės granite, išrėžė jo smegenyse, kliudydamas apie ką kitą galvoti.

"Žaliosios Brolijos gatvė, 17, butas 4".

— Kvarntalas ne iš puikiųjų, — galvojo profesorius, šlepsėdamas šliurėmis minkštu kilimu.

Buvo bejėgis prieš tą adre-

šą, užvaldžiusį jo mintis, ir staiga suprato, kad jam nepavyks juo atsikratyti. Mažutė rausvam drabužėly stovėjo jo akyse: rankutės sudėtos prašyti, bet balsas ne prašantis — reikalaujantis.

Kaip tai atsitiko, pats profesorius nemokėjo išaiškinti: jis sudėliojo savo įrankius, liepė paduoti drabužius ir paruošti automobilį.

Žaliosios Brolijos gatvė buvo pačiame miesto pakrašty. kol automobilis jį ten vežė, profesorius galvojo apie mergaitę rausvam drabužėly. Mintys atsisakė pripažinti joje tą mažąją pacientę, kurią jis buvo pasmerkęs mirti. Tai, žinoma, tik paprastas panašumas, bet... kažkoks neramumas ir nesmagumas įlindo į jo vidų.

Kai automobilis sustojo prie Nr. 17, profesorius beveik nudžiugo, kad greit išaiškins įvykį su mergaitė ir išblaškys slėgiantį jausmą.

Kredigui dur's atidarė aukštą, išblyškęs vyriškis, ilgu juodu švarku. Visa šio žmogaus išvaizda kalbėjo apie didžią nelaimę, jį prislėgusią.

Žmogus ilgu švarku nepaprastai nustebo, kad Kredigas pasisakė, kas esąs, ir pareikalavo nuvesti pas ligonę. Ta-

Iš Alto suvažiavimo Washingtone

Darbininke lapkr. 19 apie Alto suvažiavimą buvo duota žinių, gautų iš pačių dalyvių. Laikraštį atspaudus, gautas ir Alto Vykdomo Komiteto telegraminis pranešimas, tokio turinio:

"Lapkričio 15-16 įvyko Washingtone metinis Alto suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 30 Tarybos narių bei pavaduotojų ir kitų laisvinimo veiksmių pakviesti atstovai. Suvažiavimas praėjo labai geroje ir darbingoje nuotaikoje. Buvo išklaustyti, išsamiai išdiskutuoti ir vienbalsiai priimti Alto Vykdomo Komiteto narių, Informacijos Centro direktorės ir izdo globėjų pranešimai. Suvažiavimas nutarė raginti visuomenę iškilmingai paminėti Vasario šešioliktosios 40 metų sukaktį ir gausiai dalyvauti Amerikos lietuvių kongrese ateinančią birželio mėn. Bostone. Suvažiavimas vienbalsiai per-

rinko tą patį Alto Vykdomąjį Komitetą: pirm. K. Šimutį, vicepirm. adv. A. Olį, sekret. dr. P. Grigaitį ir izd. M. Vaidylą. Visi suvažiavimo dalyviai turėjo nepaprastą proga asmeniškai susitikti su aukštais valdžios žmonėmis, — Loy W. Henderson, valstybės departamento paskretorium, Ed. L. Feers, Rytų Europos skyriaus viršininku, sen. Mc-Nemara, — apsiukeisti su jais mintimis Lietuvos išlaisvinimo klausimais ir išgirsti jų pareiškimus, kad JAV tebesilaiko savo nusistatymo nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos".

• Sv. Kazimiero sukakčiai paminėti Chicagoje sudarytas platus komitetas. Pagrindinėse iškilmėse dalyvauti pasižadėjo kardinolas Stritch.

ALTO pirmininkas L. Simutis ir sekretorius dr. P. Grigaitis Washingtone.

— Jūsų žmona išgelbėta, — tarė Kredigas išblyškusiam vyrui, tvarkydamas savo įrankius, — ir dėl to jūs turit būti dėkingi tik savo dukrelei. Tiesa, kur ji?

Paskutiniai kraujo lašeliai dingio išblyškusiame vyro veide. Jo lūpos suvirpėjo ir išsikreipė.

— Dukrelei, profesoriau, mano dukrelei?

— Na, jūs tu duktė, ar ne, — truputį supyko Kredigas. — Aš ta'p spėjau... Žodžiu, aš kalbu apie mergaitę, kurią pasiuntėt pas mane... Aš noriu matyti ją, tą mergaitę rausvam drabužėly.

— Rausvam?

Išblyškusio žmogaus akys išsiplėtė. Jis atsitraukė ir žūrėjo į profesorių beveik beprotišku žvilgsniu. Lūpos jo buvo baltos.

— Rausvam? — beveik nesamoningai pakartoto.

Kredigas nieko negalėjo suprasti, ir tai jį suerzino.

— Na, taip, mergaitė rausvam drabužėly! — treptelėjęs iš pykčio koja, suriko profesorius.

Išblyškęs žmogus truputį susivaldė, bet jo lūpos vis dar buvo iškreiptos, rodos, kęstų d'delį skausmą.

(Nukelta į 4 psl.)

Valdė parapiją, didesnę už N. Angliją

Kun. Pijaus Juraičio 50 metų sukaktis

Lapkričio 24 Athol, Mass., lietuvių parapijai bus reto džiaugsmo diena —

kleb. kun. Pijus Juraičis laikišias iškilmingas padėkos šv. Mišias kunigystės aukštinio jubilėjaus proga.

Išjungdami iškilmų nuotaiką, ir mes norime nors prabėgom prisiminti garbų jubiliją ir jo gyvenimo kelionę. Kun. Pijus Juraičis yra atstovas dar tos kunigijos kartos, kurios gyvenimo rytas patekėjo Lietuvoje, pirmieji kunigavimo žingsniai teko išeiti Rusijos plotuose, rūpintis ten išblaškytų lietuvių pastoracija, gi vėliau gyvenimas jį atvedė į užjūrį ir čia panėrė išviejios religinio ir visuomeninio darbo gausybėje.

Jubilijato gyvenimo kelionė prasideda 1884. XII. 2 Lietuvoje, Vilkaviškio apskr., Ožkabalų k., gi mokslo dienos ją nukreipia į Petrapilį, šv. Kotrynos gimnaziją ir kunigų seminariją.

1907. XII. 8 įšventintas kunigu ir pirmąsias šv. Mišias aukojo Vilkaviškyje,

paskum vėl tenka grįžti į Rusiją ir ten darbuotis. 1910 — 16 m. jubilijatas buvo šv. Kryžiaus parapijos Ufoje klebonu. Parapija turėjo 3,000 sielų, bet jos gyveno išblaškytos po plačiąją Ufos guberniją, kurios plotis didesnis už visą Naująją Angliją. Nuo 1915 m. į šią sritį rusų valdžia privežė daugybę belaisvių, jų tarpe nemažai ir lietuvių, kurių pastoracinė našta krito ant klebono pečių. Karitatyvinė, visuomeninė jo veikla daugeliui padėjo ir išgelbėjo nuo mirties. Karo kapelionas Maskvos apygardoje, tremtinių kapelionas, Pskovo klebonas, kontrevoliucijonierius, Vologdos priverčiamųjų darbų stovyklos kalnys, kalėjimo kanceliarijos valdininkas įkaitas grįžti Lietuvon, savo tėvynėn — vis tai vardai ir titulai, kurie išrašė ir išmargino jubilijato gyvenimo kelionę, kuri vėliau, 1927 m., atvedė jį į užjūrį ir čia atverė naujus darbo plotus. Vikaras Elizabeth, N. J., Mahanoy City, Pa., gi

nuo 1927 m. klebonas Athol, Mass., lietuvių parapijos,

kur ir dabar sėkmingai tebesidarbuoja. Čia kun. Pijus Juraičis ir užklupo aukštinis kunigystės jubilėjus, duodas gražią progą jam pačiam ir visiems jo bičiuliams, ypač gi parapijiečiams, tarytum, iš naujo pakartoti nueitąją jo gyvenimo kelionę, pavaikštinėti po tėviškę Ožkabalų sodžiuje, pažygiuoti plačiaisiais Petrapilio prospektais, leistis į tolimas ir varingas keliones Ufos gubernijoje, lankyti būrius karo belaisvių ir vargšų, iš savo ganytojo laukiančių ne vien duonos r'ekelės, bet ir šilto, tėviško žodžio, prisiminti kelionę užjūrį, kai buvo tyliai širdy kartota: "atgal aš žiūrėjau, tėvynės galėjau"...

Tėv. Kazimieras Rėklaitis, M. I. C., šiuo metu iš Romos atvykęs į šį kraštą, prsiminės

garbų jubiliją, savo artimą draugą ir bičiulį, rašo:

"Kun. Pijus Juraičis visada taikaus ir linksmo būdo, mokęs su visais sugyventi, rasti bendros kalbos, vaišingas, dosnus lietuviškoms kultūrinėms, visuomeninėms įstaigoms, niekada nepamiršęs Lietuvos, kelius kartus iš JAV ją aplankęs ir vis besisielojęs jos ateitim".

Mes nuoširdžiai tikime, tėv. K. Rėklaičio, M. I. C., žodžiam, kuriuos gali patvirtinti kiekvienas, kiek arčiau pažinęs jubiliją ir jo tėvišką širdį, jo paprastą ir taurų būdą, kurio pagrinde padėtas lietuviškas nuoširdumas ir kuklumas, vėliau plėstas ir užgrūditas gyvenimo realybės besidarbuojant Rusijos plotuose ir čia užjūryje, besidalinant su broliais lietuviams kasdieninių rūpesčių ir darbo duona.

Kun. Pijus Juraičis

Kunige Jubilijate, kai sukakties dieną aukosi padėkos Mišias ir prisiminsi visus ilgojo gyvenimo kelionę su "Darbininko" skaitytojų šeimą, kuri Jus nuoširdžiai sveikina, tardama:

— Metų gražiausių ir laimingiausių! J. P.

KUN. JONUI ŠVAGŽDŽIUI 75 METAI

Kun. Jonas Švagždis, pernai šiuo laiku atšventęs 50 metų kunigystės sukaktį, šiom dienom yra sulaukęs 75 metų amžiaus. Jis priklauso aušrininkų kartai, kurios nedaug bėpaliko.

Gimęs Sidabrave (Miškių kaime) 1882 lapkričio 23, pirmuoju Lauro ir Bronės Švagždžių šeimoje, kurioje užaugo 9 broliai ir 2 seserys. Mokėsi Seduvoje, Mintaujoje, Sialuose ir Kaune — Zemaičių kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas vysk. G. Cirauto 1906 lapkričio 19. Vikariavo Vaiguvoje ir Utenoje. Atvykęs į Ameriką 1913, vikaro pareigas ėjo Brooklyne ir Philadelphiaje; klebonu buvo Paterstone, Norwoode ir Brocktone. Trumpam laikui buvo išvykęs Argentinon (1918), kur stengėsi organizuoti lietuvių parapiją. Dvejais atvejais lankė Lietuvą (1925 ir 1930) ir kelia po Europą ir Afriką. Daug aisiausiu laikais (29 metus) pragyveno Brocktone būdamas šv. Roko parapijos klebonu. Dėl sveikatos atsisakęs iš klebono pareigų, nuo 1948 vasaros yra Nukryžiutojo Jė-

zaus seserų kongregacijos kapelionu Brocktone.

Nesitenkindamas tikrai pastoracinio darbu, dar klieriku būdamas jungėsi ir visuomeninė ir lietuviškąjį patriotinį darbą. Lietuvoje ir Amerikoje daug dirbo su jaunimu ir įvairiom draugijom. Ilgą laiką veikliai dalyvavo Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos, Susivienijimo, Kunigų Vienybės, Lietuvių Darbininkų Sąjungos darbuose ir seimuose, kuriems dažniausiai ir pirminkavo. LDS pirminku, rūpindamasis kartu ir jos leidžiamu "Darbininku", išbuvo visą 13 metų. Dar ir dabar šis laikraštis renkamas ir spausdinamas kun. J. Švagždžio pastangom įgytom mašinom.

Dalyvavęs ir Amerikos Lietuvių Tarybos darbuose, Lietuvos reikalais dviem atvejais lankėsi Baltuose Rūmuose (pas prez. Wilsoną 1918 ir Rooseveltą 1941). Nepriklausomai Lietuvai atsistatant

Kun. Jonas Švagždis

zaus seserų kongregacijos kapelionu Brocktone.

Nesitenkindamas tikrai pastoracinio darbu, dar klieriku būdamas jungėsi ir visuomeninė ir lietuviškąjį patriotinį darbą. Lietuvoje ir Amerikoje daug dirbo su jaunimu ir įvairiom draugijom. Ilgą laiką veikliai dalyvavo Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos, Susivienijimo, Kunigų Vienybės, Lietuvių Darbininkų Sąjungos darbuose ir seimuose, kuriems dažniausiai ir pirminkavo. LDS pirminku, rūpindamasis kartu ir jos leidžiamu "Darbininku", išbuvo visą 13 metų. Dar ir dabar šis laikraštis renkamas ir spausdinamas kun. J. Švagždžio pastangom įgytom mašinom.

PRIMKITE MŪSŲ DIDELĘ PADEKĄ

Atėjus šaltesnėms dienoms, sukruoto visos organizacijos — ruošia vakarus ir šokių, o Balfas — vajuus. Yra tikrai miela ir džiugu pažymėti, kad kai kurie Balfos skyriai, nelaukdami paraginimo, uoliai vykdo vajuus, ruošia pramogas ir gautą pelną skiria Lietuvoje ir Sibire vargstantiems. Paskutiniu metu ypatnagai sukruoto šie skyriai: Los Angeles, Calif. 13 sk., prisuntę virš \$1000.00; So. Boston, Mass. 17 sk., prisuntę \$400.00 aukų ir \$100.00 nario mokesčių; neatsilieka ir Rochester, N. Y. 65 sk., atsuntę \$350.00 bei Stamford, Conn. 36 sk., su \$134.00 aukų ir \$42.00 nar'o mokesčių. Žinoma niekas nepralenks Chicago ir apskrities, kurių nuolatinė parama yra esminė Balfos veiklai; gi nario mokesčio mokėjime Detroitas yra neaplenkiamas.

Tačiau Balfą pasiekia ir daugelis laiškų, kurių skaičius vis didėja. Laiškai maldauja:

"Mamytės jau du metai neturiu, o tėtis mus paliko ir gyvena su kita. Vasarą ėjau dirbti ir išlaikiau savo broliuką 11 m. ir sesutę 13 m. Pati esu 19 m. ir noriu mokslą tęsti. Bet dabar susidarė tokios

KAN. J. KONCIUS, Balfos direktorius, Vokietijoje aplanko našle Motejaitienę su 10 vaikų.

daug rinkęs jai aukų (buvo Tautos Fondo pirmininkas), o antrojo Didžiojo karo ir pokario metais teikęs globą lietuviams bėglam.

Lietuviškumą yra išlaikęs skaidrų ir gyvą, nors Amerikoje gyvena jau 45-tus metus. Iš kalbos galima būtų palaikyti tik po karo Amerikon atvykusį. Tai rezultatai gausios skaitybos lietuviškų knygų bei laikraščių ir didelės meilės savam kraštui. "Negaliu prigyti naujoje šalyje, ir valandos nostalgijos nė kiek neretėja — pasakęs vienam kunigui.

Gausi skaityba teologinių ir filosofinių veikalų, gilus žvilgsnis į gyvenimą, sugebėjimas tai kitiems perteikti vaizdžiais žodžiais kun. J. Švagždžio pasakais ir pamokslus darė trauklus ir idomius ir mieliaus klausomus. Ir dabar jo žodyje tebejaudžiama įtaigi mintis, stipri argumentacija bei išraiška ir jaunatvės dvasia, kurią yra išlaikęs gyvą jau deimantiniame amžiuje.

(Nukelta į 5 pusl.)

MERGAITE RAUSVAM DRABUŽELŲ

(Atkelta iš 3 psl.) — Čia kažkoks nesusipratimas, profesoriau, — sušnabzdėjo, — didis nesusipratimas. Aš galiu parodyti jums savo vargšę mergaitę. Įeikite į aną kambarį.

Tai sakdamas išblyškęs žmogus atidarė duris į gretimą kambarį. Neaiškūs šešėliai — žvakių liepsnų raibulavimas — suvirpėjo pro atviras duris, kažkas šaltas sugniaužė profesoriui širdį ir sustingdė smegenis.

Kažkokios keistos, nežinomos jėgos verčiamas, jis ėjo į kambarį. Čia buvo apytamsu. Aukštose žvakidėse degė žvakės, ir šviesus vaikiškas karsatas stovėjo ant paaukštinimo tarp mirgančių liepsnų.

Lyg sapnuodamas, vis jausdamas tą šaltį viduje, Kredigas priėjo prie karsto ir pakėlė uždangą.

Tarp numestų ant pagalvio hiacintų gulėjo baltas veidelis su stipriai užmerktomis akimis. Puošnus rausvas drabužėlis gaubė liesutę mergaitę ir metė šviesius atspindžius ant jos vaškinių mirusios veidelio.

Tai buvo ji, — mažoji prašytoja. Ir iš tolo, silpnai, lyg kas būtų vata užkimšęs ausis, profesorius išgirdo drebantį tėvo balsą:

Lietuvos jėzuitai

PRAEITIS IR DABARTIS

Tokiu vardu lietuvių jėzuitai Chicagoje išleido suteiktine pastanga parašytą ir gausiai iliustruotą lecinį, kuris prasideda jėzuitų ordino steigėjo šv. Igno Loyolos gyvenimo aprašymu ir baigiamas Jaunimo Namų atidarymu Chicagoje. Skaitydamas ir žiūrėdamas vaizdų praeini ilgą 400 metų kelią, kuriuo ėjo Jėzaus Draugija per žmoniją ir per Lietuvą. Sužinai, kad šv. Igno mirties metais (1556) jau buvo 9 provincijos Europoje ir po vieną Azijoje, Afrikoje ir Pietų Amerikoje — viso 12: Dabar yra 50 provincijų, 31 viceprovincijų ir 31 misijų stotis — viso 111. Iš jų Europoje 35, Azijoje 33, P: Amerikoje 21, S. Amerikoje 14, Afrikoje 7, Australijoje 1. Komunistų valdomuose kraštuose yra 4 provincijos, 3 viceprovincijos ir 8 misijų stotys. Viso jėzuitų vienuolių dabar yra 32,899. Ligi šiol šventaisiais paskelbtų 28, palaimintais — 147, pradėtos beatifikacijos bylos 207. Už tikėjimo skleidimą nukankintų 907.

Lietuvoje jėzuitai kūrėsi dvejais atvejais: 1569 ir 1923 metais. Senojoje Lietuvoje jėzuitų buvo 1114; turėjo 21 kolegiją, 7 rezidencijas, 60 misijų namų. Per 200 metų jie buvo pagrindiniai Lietuvos švietėjai, davę Lietuvai ir Vilniaus universitetą. Nepriklausomoje Lietuvoje turėjo 17 kunigų, 39 klierikus ir 46 brolius. Dabar yra išsklidę ir išsklaidyti po visą pasaulį. Lietuviai jėzuitai sunkiom sąlygom veikia Lietuvoje ir Sibire, dirba S. ir P. Amerikoje, Kanadoje, Afrikoje, Indijoje, Europoje. Stipriausias židinys yra Chicagoje, kur paskutiniu laiku pastatyti imponantiški Jaunimo Namai. Ta proga išleistas ir minimas čia leidinys, parašytas tėvų — J. Bružiko, J. Kidyko, Br. Kristanavičiaus, A. Luimos, ir B. Markaičio. Gražiai atspausstas Immaculata Press (Putnamo seserų spaustuvs). Verta kiekvienam paskaityti ir išžiūrėti į daug pasakančius vaizdus. S.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa
WHIL, 1430 kilocycles
Bedford, Mass.
WORC, 1310 kilocycles
Worcester, Mass.
Sekmadieniais
8 iki 8:30 val. ryte
VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.
Kiekviena sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar suskute vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaskai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1449; SOUTh Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8553.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transluoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles
KIEKVIENA SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.
Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacinth 7-4677

HEADACHE?

Chiropractic is noted for its effectiveness in bringing relief to sufferers from most types of headaches—including agonizing migraine. Consult your local chiropractor and write today for further information regarding headaches, their causes and how they can be prevented and relieved. Also ask for free literature regarding other problem diseases.

Spears Chiropractic Hospital
Dept. L. 995 Denver 20, Colorado

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS MICHIGAN FARM SŪRIS Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO
Jeigu abejojate, paprašykite pamėginti. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresniems krautuviams, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasizadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISASUKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABEČUNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MECISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALŪNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

Darbo vaisiai gražūs

Zinomi nusiskundimai dėl sunkios neturimos knygos pakuotės. Taip pat mačomos paslaugos šią paeig geru: veikia keenos knygų leidyklos, knygas su tam tikra nuotaia pama specialus liet. knygos kiudai, jas garšma mūsų spauda ir t.t. Viena iš priemonių Lietuviškai knygai mūsų visuomenėje paskleisti yra dabar LB Kultūros fondo skelbiami lietuviškos spaudos mėnesiai.

Siemet lietuviškai spaudai buvo skirtas spalio mėnuo. Visuor buvo parodyta daugiau, kitur mažiau šiam t.kslui dėmesio.

Bet tai, ką padarė Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa, yra iš tikrųjų reta, reikšminga ir net didinga: moksleiviai ateitininkai spaudos mėnesio proga nutarė lietuvišką knygą mūsų visuomenėje paskleisti organizuotu būdu.

Buvo sudaryti Clevelando lietuvių sąrašai, ir moksleiviai ateitininkai pagal juos ėmėsi lietuvišką knygą pristatyti kiekvienam į namus. Su savimi jie nešėsi knygas — prašau žiūrėti, vartyti ir pasirinkti. Jei kas noromas čia nerado — buvo duodamas katalogas: prašome pasirinkti iš jo, pristatysime vėliau.

Moksleiviai ateitininkai pasirodė uolūs knygnešiai: pradėję darbą, jį toliau dirbo su atsidėjimu ir ištverme.

Dėl to ir šito darbo vaisiai tikrai gražūs.

Štai Ambrzevičiūtė knygų išplatino už 175 dol., Idzelis — už 150 dol., M. Gailiūsyte — už 115 dol., R. Laniaskaitė — už 100 dol., Ad. Malėnas — už 80.50 dol., Alkaitytė — už 27.00 dol., Geležytė, Stankaitytė ir Stasaitė — už 104.05 dol.

Kun. J. Švagždys...

(Atkelta iš 4 psl.)

Jaunas būdamas daug laiko ir dėmesio skyrė socialinėm studijom, skleisdamas savo aplinkoje socialinę Katalikų Bažnyčios doktriną, išreikštą pop. Leono XIII enciklikom. Anuo metu ta krikščioniškoji doktrina kai kam net iš kunigų atrodė per griežta, lyg ir artima socializmui; dėl to ir kun. J. Švagždys ne vienam rodėsi per radikalus. Siandieną tos pačios problemos blaičiau vertinamos. Kun. J. Švagždžio pajėgumas gliaui įžvelgti ir gyvenimo problemų esmę ir laiko reikalavimus nevisada jam buvo dėkingas dalykas. Kas jį tik paviršutiniškai norėdavo suprasti, nesuprasdavo ir atitoldavo. Kun. J. Švagždžiui tai nepalikdavo ir nepalieka nepasitenkinimo, kad ir nekartą jis palikdavęs vienišas. Priešingai, kartą kalbėdamas apie rudenį, yra išsireiškęs: "Vėlus metų laikas... ai di jautria melodija, tartum atsisveikinant draugus, iškeliaujančius į kitą pasaulį. Tai saldi susitikimo svajonė ten, kur nebėra išsiskyrimo". Išsiskyrimas dėl ko nors gyvenime, kun. J. Švagždžio visada gliaui išgyvenamas.

Daug jo draugu jį pranoko, neuidami ten, iš kur nebegrįžtama. Nė laiko atgalios nepasuksi. Norėtume jį bent pražėsti dar ilgim metam, kad mūsų aušrininkų kartos veteranas dar pagyventų su mumis ir pasidžiaugtų savo gausių ir brandžių darbų vaisiais. (Plačiai apie Sukaktuvinininką rašoma jo kunigiško jubilėjaus proga išlestoje knygoje: Kunigas Jonas nuo Kryžiaus. Kunigo Jono Švagždžio biografijos metmens. Brooklyn 1956, 286 psl.)

ST. BARZDUKAS
Cleveland, Ohio

Kijauskaitė ir Orinitaitė — už 87 dol., Balčiūnaitė ir J. Gailiūsyte — už 86.80 dol., Kasparavičiūtė ir Kasparavičius — už 72.20 dol.

Pridėjus dar turimus pažadus, knygų išplatinta už 1,100 dol. su viršum.

Situo savo žygiu mūsų jaunimas jau patenka į mūsų išeivijos kultūrinio gyvenimo istoriją!

O kad tokia banga būtų persiritusi per visą Ameriką! O galėjo persiriti, jei būtų atsiradę daugiau tokių jaunimo organizacijų globėjų kaip ponija Gailiūšienė, kaip V. Palūnas ir kt., kurie jaunimą į šį žygi paskatino, jį tvarkė, jam vadovavo.

Jaunimui čia padėjo ir visi tie mūsų vyresnieji, kurie jaunuosius knygnešius vežiojo po butus. Tai Ig. Malėnas, V. Palūnas, Karklius, J. Kijauskas, Ambrzevičius, Pikturna, Zigmantas, Bagdanavičius. Laniaskaitė ir kt.

Jaunimas savo pavyzdžiu parodė, kad, priekaištus, jog jam lietuvišką svetimą, atrinkta. Savo pavyzdžiu jis šį priekaištą sugriovė.

Jaunimą reikia mažiau barti, daugiau jam uždavinį pavesti ir darbo duoti, reikia jį paskatinti ir jam pavadovauti —

tada jis darbo imasi, ir jį su noru atlieka.

Malonu čia pastebėti, kad ir Clevelando lietuviai į jaunimo žygi lietuvių kultūros vardan taip pat reikiamai atsiliępė.

Labai reti buvo tie namai, kurie atneštos lietuviškos knygos nebeprėmė. Nebuvo nė vieno lietuvių gydytojo, kuris būtų paėmęs mažiau lietuviškų knygų kaip už 25 dol. Vienas senosios emigracijos lietuvis inžinierius atvykusius jaunuosius knygnešius susiuntė į savo biblioteką su pastebėjimu — žiūrėkite, kokių knygų dar neturiu, tai visas paimsiu. Jis taip pat apmokėjo kelionės išlaidas ir pridėjo dar kelis dol. magaryčių. Kai šitaip priima ir sutinka — malonu ir patį darbą dirbti.

Idomu taip pat žvilgtelėti, kokios mūsų knygos susilaukė didžiausios paklausos.

Pirmoj vietoj stovi gen. Raštikio atsiminimai — jų parduota 70 egz. su viršum. Toliau naujai išleistoji lietuvių prozos antologija. Toliau Vienolio Viešnia iš šiaurės, Savickio Žemė dega ir t.t.

Baigdamas negaliu nesi-džiaugti, kad toks jaunimo žygis nebebuskutinis — jis ir knygų platinimo darbą stovias ir kitais metais. Dieve duok, kad kitais metais Clevelandas būtų jau nebevienas!

St. Barzdukas

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Richard M. Nixon, JAV viceprezidentas, kalbės čia vykstančiame visos Amerikos katalikiškojo jaunimo kongrese. Apie 15,000 delegatų svarstos jaunimą dominėčius klausimus jau nuo lapkričio 22. Dalyvauja aukšti c.ivilinės ir dvasinės vyriausybės atstovai. Kongreso posėdžiai vyksta Convent-ion Hall ir septyniuose didžiausiuose viešbučiuose, miesto centre. Kongresas baigsis lapkričio 27.

500 žiūrovų sutraukę Balfo koncertą, kuris įvyko lapkričio 16, tenka laikyti gerai pavykusiu. Koncerto pasisekima nulėmė jaučiamą pareigą padėti varge esančiam broliui, gera ir įvairi koncerto programa ir gera reklama. Mykolo Liuberskio vadovaujamo skautų vyčių okteto damos džiugino širdį jauno ir seno. Vitaliui Zukauskui juokėsi visi O jaunai baletu šokėjai Linai Skučaitėi teko visos gėlės. Vertėjo betgi parūpinti pianistą baletu muzikai. Plokštelių muzika, stingant geros perdavimo aparaturos, šokio išpuodingumui gerokai kliudė.

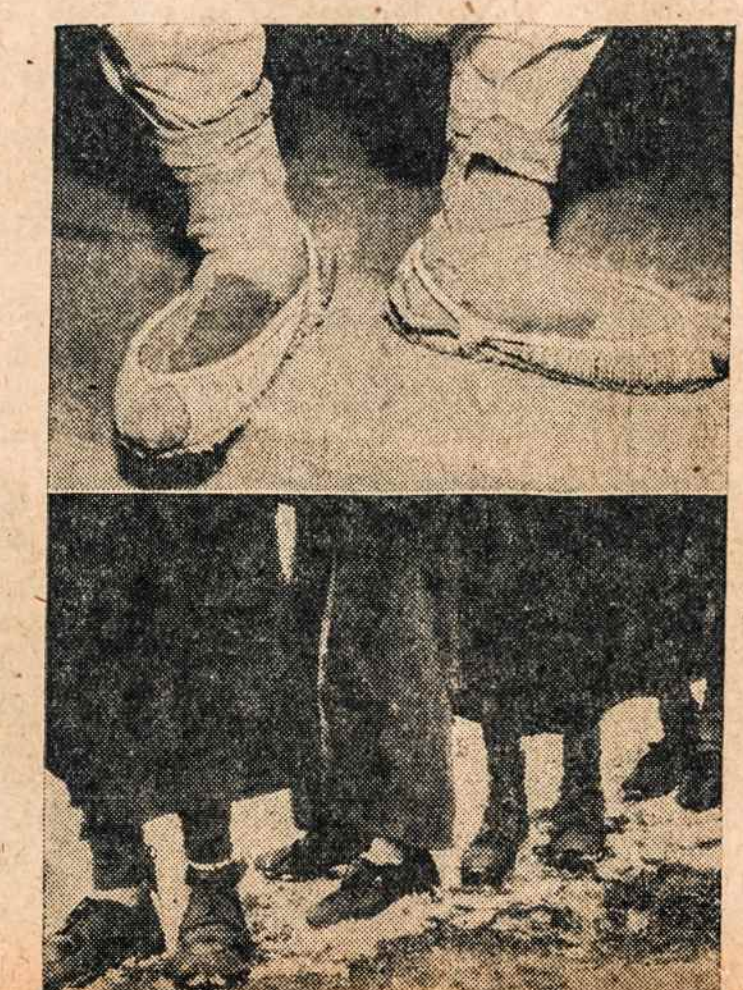
Nepavyko išrinkti naują Lietuvos Bendruomenės valdybą. Po Balfo koncerto ir jį sekusios antrosios programos dalies šokių salėje ir prie bufeto, rytojaus dieną įvykusiame L. Bendruomenės susirinkime ir geriausi pranašai galėjo lemti nesekmę. Kad ir nedidešiam narių skaičiui susirinkus, buvo svarstoma darbotvarkės punktai, priimta praėjusių metų veiklos apyskaita. Susirinkimą betgi teko baigti, nepavykus išrinkti naujos valdybos. Trūko kandidatų. Valdybai rinkti bus kviečiamas kitas susirinkimas.

Jaunimui geriau vyksta rinkti valdybas. Moksleiviai ateitininkai, lapkričio 17 išsirin-ko jau antrą šiais metais valdybą. Ją sudaro Marytė Čikotaitė — pirmininkė, Regina Gadeikytė — vicepirm., Ramutė Puodžiūnaitė — sekretorė, Adolfas Karaška — išdinin-kas ir Vilimantas Romanau-

kas — socialinių reikalų vedėjas. Išrinktas moksleivių ateitininkų kuopos globėjas. Svarstyta suvažiavimo ruošimo klausimas.

Minint kariuomenės šventę, lapkričio 23, 8:45 val. ryto šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje įvyks gėdulingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės karus, partizanus ir visus laisvės kovų dalyvius. Lapkričio 30 d., 7 val. vak. šv. Andriejaus parapijos salėje įvyks iškilmingas minėjimas, kuriame kalbės Vincas Trunpa iš Washington D. C. Meninėje programos dalyje dalyvauja L. Operos solistė Vincė Jonuškaitė ir pianistas Aleks Mrozinskas. Po minėjimo — draugiškas pobūvis, muzika, šokiai. Rengėjai, L. Veteranų Sąjungos RAMOVĖ Philadelphia, skyrius, maloniai kviečia visus į minėjimą atsilankyti.

Šv. Andriejaus parapijos metinis vakaras su šokiais įvyks lapkričio 24 parapijos salėje. Pradžia 6 val. vakaro. Kviečiami visi.

APAVO reikalingos šios kojos, kurias gali apauti aukodama JAV katalikų vyskupų vajui lapkričio 21—30.

LIETUVOS KARIAI po kautynių Kaukuonyse (Kalk finose) ties Dauguva 1919. Lapkričio 23 minėtas Lietuvos kariuomenės sukaktuvės.

L. K. MOTERŲ S-GOS SUVAŽIAVIMAS ELIZABETHE

"Lietuvių R. K. Moterų Sąjungos suvažiavimas. Lapkričio mėn. 10 šv. Petro ir Povilo parapijos salėje Elizabeth, N. J., įvyko Moterų Sąjungos New York ir New Jersey apskr. krio metinis suvažiavimas. Suvažiavimą atidarė ir jam pirmininkavo apskr. pirm. Agota Ljudvinaitenė, pakviesdama 66 kuopos dvasios vadą kun. J. Pragulbicką sukalbėti įžanginę maldą.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė New York ir New Jersey valdyba — pirm. A. Liudvinaitenė, vicepirm. E. Miliūnaitienė ir rašt. O. Pocienė. Perskaitytas praėjusio suvažiavimo protokolas kruopščiai paruoštas apskr. rašt. O. Pocienės: jis su mažomis pataisomis — priimtas. Mandatus tvarkė E. Vaišnoraitė. Suvažiavime dalyvavo iš 7 kuopų 15 atstovių ir keliolika viešnių. Atstovės padarė pranešimus iš savo kuopų veiklos. Suvažiavimas svarstė įvairius Moterų Sąjungos reikalus. Pirmoje eilėje svarstė ir nutarė kreiptis į Kunigų Vienybę prašant kun. J. Gurinską skirti Moterų Sąjungos N. Y. ir N. J. apskr. dvasios vadus. Kad pagyvintų kuopų veiklą, svarstyta ir nutarta ruošti koncertus ir vaidinimus su įdomia programa ir ta proga paskatinti dalyves įsirašyti į Moterų Sąjungą. Po to, buvo perrinkta apskr. valdyba būtent: pirm. Agota Liudvina-

tenė, vicepirm. Elena Miliūnaitienė, prot. rašt. Ona Pocienė, išd. A. Lauraitis. Apskr. direktorė perrinkta Anelė Balcienė.

Po posėdžio toje pačioje salėje 66 kuopa suruošė atstovėms svečiams bei viešnioms vakarienę su menine programa, kurią įdomiai pravedė kun. Vl. Karalevičius. Mininėje programoje visus gražiai pradžiugino Veronikos Pranskietytės dainos; akompanavo prof. J. Žilevičius. Solistė padainavo "Saulutė raudoną", "Sakė mane šokia, sakė mane tokia" ir "Pamylėju vakar". Klebonas kun. Kemežis ir muzikė Marijona Čizauskienė padainavo duetą "Supinsiu dai-

nužė" (ši net buvo paprašyta pakartoti) ir solo kun. M. Kemežis padainavo "Kur bakažė, samanota", "Šiluvos ubagėliai" — Bunienė ir Pavalkienė — padainavo "Aš išėjau į gėlę balandžių šaudyti".

Vakarienės metu į sujungietes kalbėjo kleb. kun. M. Kemežis, kun. J. Pragulbickas, kun. Vl. Karalevičius, kun. J. Tamulionis, "Lietuvos Atsiminimų" radijo dir. J. Stukas. A. Liudvinaitenė ir Sukienė. Vakarienėje dalyvavo apie 100 asmenų.

Sajungietės skirstėsi namo pasiryžusios dirbti sutartinai, gražiai ir sulaukti dar daug šviesių valandų. E. V.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Taufinėj katalikų konferencijoj

kuri lapkričio 20—24 d. d. vyksta Philadelphiaj, šv. Alfonso parapijaj atstovavo būrelis mūsiškio jaunimo, priklausantis CYO organizacijai. Jaunimas labai patenkintas, nes turėjo progos išgirsti vysk. Fulton Sheeno, arkivysk. R. Cushingo ir JAV viceprezidento Nixono kalbas.

Iškilminga novena,

šv. Alfonso bažnyčioj prasidėjusi lapkričio 18 Stebuklingo Medaliko Marijos garbei, sutraukia daug maldininkų iš visos Baltimorės. Pamokslus sako du misijonieriai iš New Yorko. Novena pasibaigė lapkričio 26.

Lietuvių moterų

piliečių klubo l'nskmavakaris, ruoštas lapkričio 16 lietuvių svetainės klevinėj, praėjo gana linksmai. Gera muzika linksmino šokančius, klegėjo juokas, mėgimo laimė, užkandžiavo gardžia's valgiais. Pelnas skiriamas Lietuvių salės reikalams.

Karių S-gos "Ramovės"

koncertas įvyks lapkričio 30, šeštadienį, lietuvių svetainės didžiojo salėj. Zmėnės dar atsimena seniau čia gyvavusią "Dainos" draugiją, kuri ruošdavo lietuviškų dainų vakarus ir jų ilgisi. Šio parengimo metu galės truputėlį atsigaivėti, nes dainuoti atvyks iš New Yorko skambus skautų

oktetas, vadovaujamas Mykolo Liuberskio.

Katalikų vyskupų

drabužiams rinkti vajus skelbiamas lapkričio 24 ir 30. Lietuvių parapijoj vajaus pirmininkas yra kun. J. Antoševskis. Surinkti drabužiai bus siunčiami į tuos kraštus, kur žmonės nukentėję nuo karų ar kitokių nelaimių. Drabužius prašoma pristatyti į kleboniją.

Mūsų mirusieji

Alfredas Karalius staiga mirė lapkričio 7. Jis buvo I-jo pasaulinio karo dalyvis, aktyvus 154 legionierių posto narys. Palaidotas Holy Redeemer kapuose. Liūdėti liko žmona Paulina, brolis Viktoras ir sesuo Jenetė Tunitis, gyv. Philadelphiaj. Po ilgos ligos lapkričio 7 mirė **Magdalena Slekienė**, Baltimorėj ilgai gyvenusi. Po gedulingų pamaldų šv. Alfonso bažnyčioj lapkričio 11 palaidota Holy Redeemer kapuose. Liko nuliūdę dukterė Ona Matukaitienė ir sūnus Karolius; lapkričio 9 mirė viena iš seniausių senos kartos lietuvių **Aleksandra Brazienė**, kuri gyveno pas savo dukterį Aldoną, 5504 Hampnett Av. Lapkričio 13 šv. Alfonso bažnyčioj už jos vėlė laikė mišias 5 kunigai. Palaidota Holy Redeemer kapuose. Giliam nuliūdime liko brolis Jonas Krauskas, dukterė Aldona ir sūnus Juozas, **Jonas Obelinis**

IŠ VISUR

o **Motiejus Radzevičius**, sūnus Tamošiaus ir Onos (Sinkėvičiūtės) Radzevičių, išvažiavęs į Ameriką 1905 arba 1906 metais iš Ragašių (Radžiūčių) kaimo, ieškomas sesers Agotos Kudzienės, Poškos gatvė Nr. 17—5, Vilnius, Lietuva.

o **Detroite** kiekvieną rudėnį Tarptautinio Instituto rūmuose rengiamos tarptautinė mūgė, kurioje dalyvauja kelios dešimtys Europos ir Azijos tautų. Įrengiamas ir lietuviškas paviljonas su tautiniais audiniais, odos dirbiniais, rūpintojėliais. Ekspozicijai kas metai keičiami. Lietuviška paroda rūpinasi Detroito Lietuvių Kultūros Klubas. Šiais metais toji mūgė vyks lapkričio 21 — 24 d. Tarptautinis Institutas bus atidaras kasdien nuo 12 val. iki 10 v. v.

o **Amsterdame, N.Y.** lietuvių nuosirdžiai džiaugiasi, kad darbščiausias lietuvių visuomenės veikėjas Mikas Kerbelis buvo išrinktas miesto nuosavybės vertintoju. Iš visų trijų laimėjusių kandidatų jis gavo daugiausia balsų.

Amsterdamo miesto istorijoje pirmas įvykis, kad lietuvis kandidatas laimėtų rinkimus. Visų pažiūrų bei partijų lietuvių nuosirdžiai pagelbėjo rinkimuose. Specialiai sudarytai komisijai vadovavo adv. Antanas Stokna ir adv. Antanas Kiselis.

o **Vladyslaw Grigaitis**, lenkas, kilęs nuo Poznanės, ilgai gyvenęs Philadelphiaj, mirė ir palaidotas lapkričio 19. Jo proseneliai buvo lietuvių, pats buvo kompozitorius, labai išsilavinęs žmogus ir didelis lietuvių bičiulis. Yra išmokęs ne vieną lietuvių vargoninkauti, kurį laiką globojo kompozitoriuo St. Simkų, kai jis buvo Amerikoje.

o **Stamfordo** ir apylinkės Liet. Moterų Ratelis maloniai kviečia visus į metinį rudens balių, kuris įvyks lapkričio 23 d. 7 v.v., šeštadienį. Vieta — 103 Skippen Ave., Stamford, Conn. Vakare bus vaišių stalai ir lietuviški žaidimai.

o **Monikos Gaučienės** ir jos dviejų vaikų atgabėnimasis iš Sibiro į Chicago jos vyrui Vincui Gaučiui atsiėjo apie 20,000 dol.

o **Mokėsi penkinė**, o knygų gali tekti dešimteriopai daugiau, nes 3 bibliotekos dovanai burtų keliu bus skirta tiems, kurie, pasinaudos Gabijos leidyklos knygų išpardavimu, išgys knygų bent už 5 dol. Knygos nupigintos nuo 25% iki 90%. Sąrašų prašykite šiuo adresu: Gabija, P. O. B. 355, Wyandanch, N. Y.

o **Lietuviai studentai**, nepriklausą sąjungai, raginama užsiregistruoti Liet. Stud. Sąjungos Centro valdybos sekretoriatai, pas Nijolę Lipčiūtę, 7014 S. Maplewood, St. Chicago 29, Ill. Tenelieka nei vieno studento, kuris nepriklausytų Liet. Stud. Sąjungai.

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.

Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.
161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šokiadieniais, šestadieniais, sekmadieniais.

Puncko lietuviai apgailestauja, kad jų neaplankė kan. J. Končius

Punsko lietuviai apie kan. J. Končiaus lankymąsi Varšuvoje ir Seinuose sužinojo prieš kelias dienas ir todėl labai laukė atsilankant ir į Punšką, kur yra pati stipriausia lietuvių bendruomenė. Bet J. Končiaus nesulaukė. Be to, kai kur'e Punsko lietuviai rašo — nesijūsti poitinio turinio knygų.

O KO KO?

MĒNULYJE

Tai įvyko 1967 metais? Tais metais į Mėnulį nusileido raketom pirmas sovietas ir pirmas amerikonas. Abudu tuo jau pasistatė siūstuvus, kad galėtų perduoti žinias savo vyriausybėm žemėje.

Abu be jokio susitarimo buvo vienągi savo pranešimuose: neminėjo, kad Mėnulyje jau yra ir jo konkurentas. Kai pranešimus baigė, vienas prie kito brėžė, ir amerikonas tarė: "Sputnik" — tiek jis mokėjo rusiškai. Jam į pasveikinimą atsakė sovietas: "Brooklyn" — tą vardą žinojo, nes jo bobutė ten buvo gyvenus.

Paskui sovietas pasižiūrėjo į amerikona ir išsitraukė šachmatus. Amerikonas bendradarbiavimu nudžiugo ir sovietui pralošė.

Po gero laiko abudu gavo žinias iš žemės. Jos skelbė, kad atominis — raketinis karas jau sumaišė Maskvą su Leningradu, o New Yorko vietoje tik Atlanto jūra padidėjo. Amerikonas dar išgirdo savo prezidento, kuris kalbėjo iš slėptuvės, isakymą: "Mus pasiekė Maskvos pasigyrimas, kad priešas jau išsikėlė į Mėnulį. Surasti jį ir izoliuoti, kad Mėnulyje nebūtų pakeistas Amerikos gyvenimo stilius".

Kai amerikonas atstatė savo atominį pistoletą ir rengėsi isakymą įvykdyti, sovietas davė ženklą dar palaukti. Paskui jis skubiai ėmė vartoti žodyną ir ilgai skaitė skyrių apie Amerikos gyvenimo stilių, pagal kuri vyras dirba duona, plauja indus ir skalbia vystykus. Tada sovietas pasirengusiam amerikoniui tarė: "Bet aš nėra vyras, aš yra moteris".

Tai gi, vyras ir moteris. Amerikonas buvo įtikintas, kad jis dabar kaip tik įvykdys isakymą — pratesti Amerikos gyvenimo stilių Mėnulyje, o sovietas galvojo, kad Mėnulyje bus įvykdyta koezistencija.

Is mano iškapstytų dokumentų, kurių dar niekas nesurašė.

Zv. BePastogis

Paminklo užrašas

Paryžiaus kapuose v'ename paminkle įrašyta: "Edouard Mollinet — mirė tik vieni metai po vedybų. Dėkinga žmona".

Gerai buvo laikai, kai aš jaunas buvau

"Kokis čia šių dienų jaunimas — jam vis kad tik lengviau, kad tik patogiau. Kai aš jaunas buvau, tai nieko man nereikiškė nubėgti 30 kilometrų pas mašininko dukra, kad ten savo konkurentui antaisi sudrožėčiau". — "Ir tamsa vėl parbėgdavai po t' nės čias?" — "O ne! Atgal grįždavau visai patogiai — ambulanšu".

TRAUKINIO katastrofoje, kuri ištiko White Pigeon, Mich. čikagiškį traukinį, vienas asmuo užmuštas, 10 sužeistu. Maža mergytė iškeliama sveiką. Ji nė nepabudo pati.

Chicagoje pagerbti krepšininkai

Chicago veikejai Lietuviško krepšinio sukakties švente pravedė tikrai pavyzdinai. Senosios kartos veikėjas dr. St. Biežis su jaunatviška energija griebsė darbo; atrodo, jis ir buvo rengimu komitetu vyriausia galva. Gi Vladas Adamkavičius sklandžiai pravedė varžbas. Visus įaudino pasimatymas su nepriklausomos Lietuvos laiku krepšininkais. Pranešėjas Algirdas Viosockis šaukė į sale ir pristatė publikai 1937 ir 1939 Europos meisterio žaidėjus: komandos kapitona Kriaučiūna, Puznauška, Andriuli, Jurgėla, Budriūna, Mažeika, Rugj, Norku, Talzūna. Taip pat buvo išsaku ti: Petraitis, 1938 metų Lietuvos tautinės olimpiados dalyvis ir kapitonas Amerikos Lietuvos krepšinio komandos, laimėjusios aukso medalį toje olimpiadoje; dr. Savickas — Amerikos Lietuvos, vienas iš pirmųjų mūsų krepšinio pionierių; Giedraitis — rinktinės žaidikas; Ralkevičius — nuolatinis mūsų rinktinės kandidatas; Martvnaitis, Amerikos Lietuvos atstovavęs Lietuvos bokso rinktinė eilėse tarpvalstybinių susitikimų.

Pačia švente ir sportininkus sveikino Lietuvos konsulas P. Daudžvardis, LB pirmininkas St. Barzdukas (raštu), Fasko pirmininkas Nasvytis, adv. Bagdžiūnas ir kiti.

Išleistas specialus leidinys tai sukačiai paminėti. Redagavo Edvardas Sulaitis. Kiekvienam lietuviui sporto bičiuliui tai bus mielas prisiminimas.

Buvo surengtos ir krepšinio žaidėjų, žaidė ir senieji veteranai krepšininkai. Po 20 metų, išėję aikštėn, neįsijunt amžiaus, laikėsi dar tvirtai.

BALTARAGIO MALŪNO BUVO MIELAI ŽIŪRIMA

Lapkričio 9 ir 10 Montrealio lietuvių dramos teatras lankėsi Rochesterį su K. Borutos Baltaragio malūnu ir vaikam — A. Gutkės Melagėliu. Į abu vaidinimus prisirinko gausiai žiūrovų, ypač į Baltaragio malūno. Net pritrūko vietų. Nors vaidinimas vyko neįprastoj formoj, bet 98% žiūrovų buvo patenkinti daugelį sako, kad vaidinimas buvo gerai suprantamas, pagauantis ir, esą nesvarbu, ar artistai buvo su grimu, ar be grimu, vaikščiojo, ar sėdėjo. Jų įsijautimas į savo roles, geras ir aiškus perdavimas Baltaragio malūno legendos, nors užtruko apie 3 val., visų mieliai buvo žiūrimas.

Vaidino: pasakotojas — J. Akstinas, Baltaragis — Henrikas Naevs, Jurga — Birutė Pūkelevičiūtė, G'rdvainis — Leonas Barauskas, Uršulė — Bronė Malaiškienė, Pinčiukas — Kazys Veselka, Sešelga — Vytautas Sabalys — Raupys — Vaclovas Kerbelis, Marcelė — Viltis — Vaičiūnaitė ir klebonas — Ričardas Simaniūškis. Scenai pritaikė B. Pūkelevičiūtė ir K. Veselka, scenos efektai Z. Iapino.

Rvtoiaus diena, 2 val. p. r. gausiai susirinko jaunieji žiūrovai pasižiūrėti A. Gutkės 3 veiksmu pasakos "Melagėlio", kuris buvo suvaidintas gana gerai. Vaidino: Barbūtė — Viltis Vaičiūnaitė, Morta — Bro-

Kalakatų bazaras bus lapkričio 23, šeštadienį, šv. Jurgio lietuvių paradijos salėse. Įėjimas nemokamas.

Lietuvos kariuomenės minėjimas

Įvyks lapkričio 24, šv. Jurgio liet. parapijos salėje. Paskaita skaitys Alojzas Jančys. Po paskaitos koncertas. Įėjimas nemokamas. Rengia vietos Ramovės valdyba.

OMAHA, NEBRASKA

Nabūkime dvasiškai atbuke!

Taip yra pasakęs vienas iš Vasario 16 gimnazijos rėmėjų. Jis sakė, tai nusiskundimas, kad daug kas dėl siuntinių Lietuvos ar Sibiran jau nebeneri mokėti nario mokesčio Vasario 16 gimnazijai paremti. Dirbančiam žmogui neįstengti į mėnesį sumokėti rėmėjo — nario mėnesinio įnašo (\$1.00), tai tikrai, pasakysiu, yra dvasios atbukimas.

Gyvendami laisvai ir turėdami geras gyvenimo sąlygas — sugedome. Rūpinamės kuo daugiau sukrauti "žaliukų", moderniškai butą išrengti, mašiną įsigyti, gal siuntini saviesiems į Lietuvą ar Sibirą pasiusti, o kitas kas — nesvarbu. O vis dėlto svarbu yra neleisti užgesti Vokietijoje lietuviškam židiniui. Paremkime savo lėšomis.

Netekome Gasparo Veličkos Nesmagi žinia palietė oma-

Daugelis iš dabartinių iškilusių žvaigždžių galėtų iš jų pasiskolinti. Sujaudino v'sus Budriūnas, išėjęs žaisti su uniforma, iš Lietuvos atsivežta ir išsaugota.

Brooklyno Lietuvių Atletų Klubui nesisekė. Prieš dvejus metus buvo jis Chicagon nuvykęs ginti meisterio vardo ir buvo gavęs rykl. Lygiai taip atsitiko ir ši ka a. Atletas

PRISIDĖKME prie JAV katilų vyksupų vajuus vargšams šelpti (lapkričio 24-30).

ROCHESTER, N. Y.

nė Malaiškienė, Jurgelis — Juozas Akstinas, kalvis — Leonas Barauskas ir kepėjas — Vyt. Sabalys. Režisavo J. Akstinas, scenovaidį parengė J. Akstinas ir Veselka.

Po abiejų vaidinimų artstai buvo apdovanoti gėlėmis ir pasveikinti vietos bendruomenės pirm. J. Jurkaus. Vaidinimui artistus pristatė vicepirmininkas Br. Krokys.

Montrealio lietuvių dramos teatrą pakvietė ir jo artistus globojo vietos bendruomenės valdyba.

Atvyksta prof. K. Pakštas Lietuvos nepriklausomybės 40 metų minėjimas Rochesterį įvyks Vasario 16, sekmadienį. Pagrindiniu kalbėtoju yra sutikęs atvykti prof. Kazys Pakštas, kuris Rochesterio lietuvių visuomenei yra gerai pažįstamas ir todėl mieliai laukiamas.

Kalakatų bazaras bus lapkričio 23, šeštadienį, šv. Jurgio lietuvių paradijos salėse. Įėjimas nemokamas.

Lietuvos kariuomenės minėjimas

Įvyks lapkričio 24, šv. Jurgio liet. parapijos salėje. Paskaita skaitys Alojzas Jančys. Po paskaitos koncertas. Įėjimas nemokamas. Rengia vietos Ramovės valdyba.

Emilija Kazlauskaitė, veikli vietos lietuvė, išteka už Valio Kutkevičiaus iš Toronto ir Lawrence E. Logory už Martini Malak.

Ignas Podelis ir Nancy Brazdzevičiūtė po operacijų, jau grįžo į namus ir baigia sveikėti.

Pakeltos vietos laikraščių kainos Vietos amerikiečių laikraščiai savo prenumeratas pakėlė po 2 centus, o sekmadienio laidas — po 10 centų.

Labiausiai perkamos knygos yra: Lietuvių prozos antologija, E. Tumienės Karaliai ir šventieji, Valgų gaminimas, J. Narūnės Gintarėlė. Sb.

DISPLAY

TODAY -- Drive Out and See

ROMANO'S DeLuxe Homes

1 Block to ST. MONICA'S PARISH THREE MODELS TO CHOOSE FROM OPEN TO INSPECTION 4944-4948-4952

N. MONTCLARE AVE. Open Every Day 10 A. M. to 6 P. M.

THEY MUST BE SEEN Built-in Refrigerator; Deep Freeze; Oven and Range DRY BASEMENTS 1/2 Ceramic Tile Baths with Glass Shower Doors Six Rooms — 3 Bedrooms Large and Bright on 40x125' Lot with Landscaping and Cyclone Fence. Top Quality — Low Price.

\$29,750 to \$33,750

Lee N. Romano

DESIGNER AND BUILDER 5101 N. Harlem Ave., CHICAGO 31, ILL. SFRing 4-5922

A Few Corner Homesites Available

George L. Decker, jr. All types of Insurance Protect against Liabilities with

135 So. La Salle St. FRanklin 2-7300 Chicago 3, Illinois

LOT OWNERS

OWN A MILLION DOLLAR BONDED HOME FROM \$13,500 No Money Down

25-Year 5% Mortgages Available in Approved Areas 3-Bedrooms Ranches with Full Basements \$13,500 ON YOUR LOT 3-Bedrooms Bi-Levels with Attached Garage \$16,500 ON YOUR LOT

All homes completely finished—ready to move in 60 days after starting. Visit the model million dollar bonded home on Medina Dr. Drive out Route 19 (Irving Park), or Route 20 (Lake St.) 1 Mile West of Route 53 on Medina Rd.

Connelly Construction Co., Inc.

Lawrence 9-6626 Medinah, Ill.

ARTHRITIS

A Normal Hand Research at SPEARS has opened the door to health for thousands of sufferers who had been led to believe there was no help for their arthritic and rheumatic agonies. Arthritic Hand If YOU are interested in the treatment that has released so many from the bondage of pain and invalidism, write for our free literature; and see your local chiropractor.

Spears Chiropractic Hospital Dept. L-095, Denver 20, Colorado

MULTIPLE SCLEROSIS?

Multiple sclerosis manifests itself in disorganized functioning of the muscles. Recovery depends on re-activation of nerve centers to restore harmonious operation of the body's normal processes. This, Chiropractic endeavors to do—and has been successful in the treatment of so many cases that sufferers from multiple sclerosis are now being given a new lease on life.

Research at Spears Hospital has further added to the effectiveness of Chiropractic's attack on this crippling. See your local chiropractor and write for free literature on MS and other problem diseases.

Spears Chiropractic Hospital

Dept. L-095, Denver 20, Col.

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaakstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, Jazymas ir poliravimas.

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

TALARSKI FUNERAL HOME

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

380 Maple Avenue, Hartford, Conn

Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prienama kaina.

Tel. CHapel 6-1377

FOTO STUDIJA P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukos 8 x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VAIKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau, nei kitur.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

BANGA TELEVISION

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami ir taisomi

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- VOKIŠKI IR VIETINIAI HI - FI RADIJAI,
- FONOGRAFAI BEI STIPRINTUVAI

DARBAS GARANTUOTAS, ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAZINTO RCA, NEW YORKE

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAJANDA JAV 16 TUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENA LIETUVIŲ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

DABAR NAUJU LAIKU ŠEŠADIENIAIS NUO 4:00 iki 5:00 STOTIS WEVD (1530 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS — JOKŪBAS J.

STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE N.J. WA. 6-3325

Lietuvių Amerikos Piliėčių Klubas

- Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai
- Pobūviam, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms nuomoja už prienamą kainą.
- Gausiai ir įvairiai gėrimai pigiausiomis kainomis
- Lietuviški maisto gaminiai
- Nuomavimui ir nuoma šokių salė
- Nuomavimui ir nuoma krepšinės į manerę V. E. M.
- KAI MUSKA asmeniškai ar telefonu EV 4-9672 arba pas pavad. K. Vaitaitį

SPORTAS

Swiss FC: LSK 2:1 (1:1)

Praeitą sekmadienį German-American aukštosios lygos pirmenybių rungtynėse Lietuvos Sporto Klubo pirmoji pralaimėjo prieš striprų Swiss FC 1:2.

LSK žaidė šio sąstato: O'Brien; Vaitkevičius, Mileris; Wells (antro kėlinio gale Redy), Arens, Murphy; Butrimas, Casey, Roberts, Fekete I (antrą kėlinį Remėza), Gražys (antrą kėlinį Fekete I), Sveičarai, neišnaudoję net baudinio, "parodė tikrai gero lygio žaidimą ir laimėjo daugiau negu pelnytai.

Jau esame minėję, kad be treniručių iš mūsų ekipos daug laukti netenka. Tai pasitvirtino ir šiose rungtynėse. Antrame kėliny mūsų šūkiškai turėjo keletą progų, bet techniškas nesugebėjimas, taip pat ir geras priešininkų vartininkas Vitols (savo laiku žaidęs už LSK) neleido mūsų šūkiams pasiekti išlyginimo.

Nors kartą savaitėje patreniravus mūsų ekipą, tikrai pasiektume geresnių rezultatų. Tik sekmadienį surinkta komanda negali nė pagalvoti apie geresnį žaidimą. Dabar mūsų komanda atsidūrė aštuntoje vietoje ir yra kandidatė iškristi iš oberlygos. Mūsų įvartį pasiekė pirmame kėlinyje su galva Roberts, kuomet šiaip puikus Vitols nesugraibė aštraus Butrimo šūvio.

Rezervinė šį kartą susirinko visa, mat, gražus oras. Swiss FC rezervinė buvo pranašesnė ir tikrai padorūs priešininkai, net patys sau įvartį išimė, turbūt, nenorėdami mūsų šūkių saušų namo paleisti. Pasekmė 3:1 (1:1).

Futbolas sekmadienį
Šį sekmadienį LSK pirmoji vienuolikė turės varžybų atramę rate susitinka su German Hungarian SC jų aikštėje. Rungtynių pradžia 2:30 val. Šiaip prieš German-Hungarians mūsų šūkiams per eilę metų nekaip eidavosi, bet prisimenant, kad turės varžybose visokių netikėtų pasitaiko, nereikėtų LSK per anksti nurašyti į pralaimėtojų eiles. Laukta geros kovos. Priešžaismy rezervinė turi draugiškas rungtynes su stipria German-Hungarians rezervine.

Krepšinis šeštadienį
Ši šeštadienį Lietuvos Atletų Klubo ekipa žaidžia pirmenybių rungtynes E. D. YMCA

MIAMI šiomet "Orange Bowl" karalienė išrinkta studentė Marcia Valibus.

KALĖDŲ DOVANOS

Pats laikas susirūpinti, ką geriausio dovanoti Kalėdų švenčių proga savo draugui, prieteliui, pažįstamam ar geradariui. Kiek pagalvoję, sutiksimė, kad lietuviška knyga yra geriausia kalėdinė dovana. Prisiminkime, pav., kad Vytauto Augustino

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS LIETUVA

yra reta kalėdinė dovana. Albumo vaizdai patys kalba apie Lietuvą visiem suprantama kalba. Albumas geriausiai supažindins su Lietuva ir tuos, kurie jos nėra matę (Kaina 6 dol.). Taip pat Alfons Sušinsko

JAUNYSTĖS MARSAS

yra geriausia dovana jauniui. Kiekvienas jaunuolis turėtų tą knygą išgity ir perskaityti (Kaina 2 dol.). Nežmirština taip pat, kad St. Šalcauskio

ATEITININKŲ IDEOLOGIJA

verta kalėdinė dovana kiekvienam ateitininkui (Kaina 3 dol.). Visas šias knygas, o taip pat

KALĖDINIUS ATVIRUKUS

sveikinimam (20 atvirukų su vokais tik 1 dol.) gali gauti Ateities administracijoje ir pas platintojus. Užsakymus siųsti: Ateitis, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

lygoje. Po nelemto pasirodymo Chicagoje vadovas Birutis, atrodo, turėjo pasidaryti išvadas, ir tikime, kad mūsų žaidikus tinkamai "prigriebs". Rungtynės vyksta YMCA patalpose 179 Marcy Ave., Brooklyn. Pradžią 7:45. Atletas

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Povilo Vaitonio vardas dėl jo laimėjimo Kanados šachmatų pirmenybių, plinta v. so pasaulio šachmatų spaudoje. "The British Chess Magazine", lapkričio numerį paminėjo Vaitonio laimėjimą užjūrio žiniose. Ten pat suminėtas Luckis, laimėjęs ketvirtą vietą didellame Argentinos šachmatų turnyre, Buenos Aires.

Harvardo universitetas, tarp klubinės Bostono rungtynės susitikęs su lietuvių A komanda So. Bostono lietuvių piliečių draugijoje, rungtynės baigė lygėmis 2½-2½. Mums taškus laimėjo: Ged. Šveikauskas 1, Andrius Keturakis 1 ir K. Merkis ½. Bostono tarp klubinės geriausiai laikosi Cambridge "Y", po 3-jų rungtynių turi 2½-½ taškų (iveikė Harvardą, Boylstoną ir lygėmis su lietuviu), Lietuviai ir Quincy po 2-1. Šį šeštadienį Quincy atvyksta pas lietuvius į So. Bostoną. Lietuviai B pralaimėjo prieš Bostono YMCA 2-3. Po taškų mums laimėjo Gediminas Kuodis ir talkininkas, ukrainietis A. Penčuk. Penktadienį, lapkričio 22 d. Cambridge Red atvyksta į So. Bostono 1 p. d.-ją, rungtynėms su lietuvių B. Rungtynių pradžia 7:30 val vak.

Sovietų zonos p-bes Aščabade laimėjo Mirošičenko su 13½ (iš 19), antroje vietoje lietuvis Vladas Mikėnas su 12½ taškų. Kitas panašias p-bes Minske, laimėjo latvis Gipslis su 14½ (iš 19), didmeisteris Boleslavskis ir Suetin po 13½. I. Vistanekis baigė aštuntuoju su 11½ tašk.

Amerikos moterų p-bes Gresser ir Stevenson turi po 8½-1½, Aronson 7½, Karff 7 tš. Beliko vienas ratas. Pirmenybės vyksta Los Angeles mieste.

Latvių "Sacha Pasaule", lapkričio nr. plačiau aprašė Povilo Tautvaišos išpūdingą laimėjimą Illinois valstybės pirmenybėse, kuriose jis surinko iš 7 galimų visus septynius taškus. Lielisks sniegums! pabrėžia Sacha Pasaule. Įdėta Tautvaišos laimėta partija prieš vengrą T. Veinbergerį, kuris Illinois p-bes laimėjo antrą vietą. Ją pakartojame.

Balti: Veinberger, juodi — Tautvaiša.
1. e4 e5 2. Žf3 Že6 3. d3 Žf6 4. Re2 d5 5. Žbd2 Re7 6. c3 0-0 7. 0-0 Be8 8. Vc2 Rg4 9. Be1 Rf8 10. Žf1 d4 11. Rg5

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke paieškomi asmenys

Banionienė - Janulevičiūtė, Antosė, d. Juozo, iš Varnėnų k., Leipalingio val.

Bielevičiūtė - Malžinskienė, Ieva, iš Dybkalnio k., Marijampolės ap.

Cekutis, Feliksas, gyvenęs Manchester.

Cepaitis, Kazimieras ir Konstantinas, iš Gaistriškių k., Keturvalakių v., Vilkaviškio ap. Ciapas. Antanas, gyvenęs Chicago, Ill., 4343 So. Whipple Street.

Dambrauskienė - Doveikaitė, Konstancija.

Doveika, Stanislovas, vaikai Onutė ir Stanislovas.

Endzelienė - Juočerytė, Petronėlė, dukt. Antano gyveno Newark 5, N. J., 80 Pulaski St.

Fleras, Antanas, sūn. Prano. Genytė - Jarmalienė, Elzbieta, iš Variakojiškių (Gegužių) k., Biržų ap.

Grimelis, Pranas. Janulevičius, Antanas, sūn. Juozo.

Jarmalienė - Genytė, Elzbieta, iš Variakojiškių (Gegužių) k., Biržų ap.

Judisky Mary ir William, gyveno Yonkers, N. Y.

Juočerytė - Endzelienė, Petronėlė, duktė Antano, gyveno Newark, N. J., 80 Pulaski St.

Ketvirtis, Liudvikas. Kontrimavičius, Stasys.

Lalas, Jonas, iš Kviečlaukės k., Kruopių parap.

Lapašinskas, Viktoras. Lekavčienė, Elzbieta. Mačiulskytė, Ona, gyvenusi Vokietijoje.

Mažinskienė - Bielevičiūtė, Ieva, iš Dybkalnio k., Marijampolės ap.

Martišius, Kazimieras ir Martišiūtė, Marijona. Matulaitis, Antanas, sūnus Jono, iš Sakių apskr.

Matulevičius, Vladas, spėjama gyvenęs Alytaus ar Seinų apskr.

Meidus, Antanas, iš Stučių k., Tauragnų val.

Mickevičius, Juozas, iš Radvilionių, sūn. Stanislovo. Mikštas, Albonas, sūn. Antano.

Mumkevičienė, Ona, duktė Antano.

Okanas, Jurgis, sūn. Jokūbo. Pakošas, Baltrus.

Paškauskaitė, Michalina ir jos sesuo.

Pietarytė, Ieva ir Veronika, iš Triobiškių k., Marijampolės apskr.

Polukardas, Stanislovas, sūnus Aleksandro.

Radzevičius, Jim, gyvenęs Vadokiuose, gimęs Čikagoje.

Ražukienė - Skrabulytė, Ieva, vyras Ražukas, Feliksas, vaikai Ona, Petras ir Vaclovas.

Skrabulytė - Ražukienė, Ieva, vyras Ražukas, Feliksas, vaikai Ona, Petras ir Vaclovas.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsileipti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE CALL LO 3-7291

DISPLAY

WEDDINGS
Be smart and have your wedding or shower in the rustic room of the **STONEWALL INN.** Ask for Rose or Walter 51 Christopher St. WA 9-9385 Including Communion Breakfasts Accommodation for Large Parties

AUTO DEALERS

CHRYSLER & PLYMOUTH'S
A substantial selection of body types and colors. Priced to sell. With exceptional good trades-in allowance.
J. C. OBERWAGER
1205 Flatbush Ave.
Brooklyn, N. Y.
BU 4-4500

GRIPSMOLM RESTAURANT

324 East 57th Street, N. Y.
Finest Swedish
Smorgasbord
LUNCHEON COCKTAILS D I N N E R
OPEN EVERY DAY

SKAITYK VARPEL! [domus, naudingas, iliustruotas, mėnesinis religinis žurnalas. Metams tik \$2.00. Rašyk: Franciscan Fathers Kennebunkpori, Me.

RESTAURANTS

Eat in a good restaurant more often and bring your family too! The restaurants listed below are recommended to individuals—societies—church groups—business organizations—labor unions, etc., as serving excellent food at reasonable prices. For the very best in all types of foods refer to this column regularly.

NEW BRONXWOOD INN.
CATERING TO WEDDINGS, BANQUETS AND PARTIES
Ralph and Lucille Porco, Mgr. OL 4-2400
3821 Bronxwood Ave., 2 blocks East White Plains Road at 220 St.

Wakefield Casino
4421 White Plains Rd. Near 238 St., Bronx 70, N. Y. FA 5-9222
CATERING WEDDINGS & BANQUETS
Fully air-conditioned, ultra modern, private banquet rooms; ample parking facilities. Convenient to Transportation. Capacity 800.
"Let us plan your affair, the pleasure is yours, work ours"
RALPH PORCA, Prop. JACK FUSARO, Mgr.

ITS 10,000 MILES TO HONG KONG BUT ONLY A FEW MILES TO SNUFFY'S STEAK HOUSE Specializing in TEEAKS, SEAFOODS and LOBSTERS. Family Trade, Moderate Prices. Park & Mountain Ave, Scotch Plains, N. J. FA 2-7726.

Catholic Schools and Colleges

DUCHESNE RESIDENCE SCHOOL 1 East 91 St., N. Y. C. Sacramento 2-4745. Religious of the Sacred Heart. Mother Margret Sheo, Pres. 35 Students. Regular Liberal Arts course plus specialized vocational training — Junior College training. \$2100.

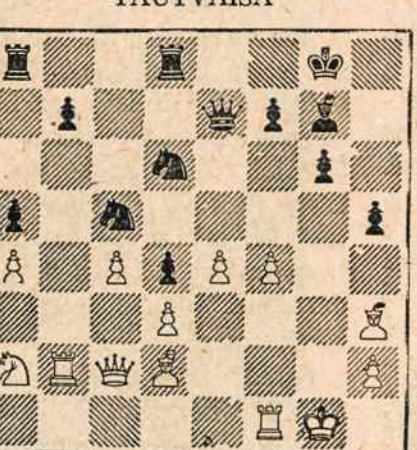
ALBERTUS MAGNUS COLLEGE. 700 Prospect St., New Haven, Conn. STatg 7-1196. Dominican Sisters: Sister M. Luise, O. P., Pres. Sister Thomas Albert, O. P. Dean of Studies. Sister Mary Patricia, O. P. Dean of Students. B. A. Degree Day summer Session. Tuition \$450, Board \$850 — Fee all students \$100 plus.

LADY CLIFF COLLEGE. Highland Falls, N. Y. Franciscan Sisters. Sister M. Jane Thomas, President. Sister M. Immaculata Dean — B. A. Degree, 175 Students, Day and Boarding — Tuition \$450. Room and Board \$750. Address Registrar or phone Highland Falls 6-2060.

Vocations

SISTERS OF MISERICORDIA WORKS OF MERCY IN HOSPITALS AND IN SOCIAL SERVICE
Generous souls who wish to devote their lives to the service of God are invited to write to:
REVEREND MOTHER ST. OLIVER
Misericordia Novitiate, 288 South Avenue, Beacon, N. Y.

DAUGHTERS OF ST. PAUL
Missionaries of the Catholic Edition
(Press — Radio — Cinema)
Girls, who desire to spread the word of God by writing, printing, illustrating and distributing Catholic Literature and are interested in doing social work. Write for further information to Mother Superior, 78 Fort Place, Staten Island, N. Y.

VEINBERGER
Padėtis po 30. Bf1 ėjimo.

ZENITH Diplomat
...THE HEARING AID
That's changing people's minds

Yes, thousands of hard-of-hearing people who wouldn't think of wearing a hearing aid before... are today enjoying the thrill of better hearing with Zenith's miniature, full-powered "Diplomat". Why? It's so tiny and inconspicuous, you hardly know you're wearing a hearingaid at all. Worn entirely at-the-ear! No dangling cords! Best of all... you pay only \$125. And listen to this! Zenith backs you with a 10-Day Money-Back Guarantee, 1-Year Warranty and 5-Year Service Plan. Other brilliant 4-or 5-transistor Zenith models from \$50 to \$175. Come in... or phone for free home demonstration today. Easy terms.

ZENITH THE ROYALTY OF HEARING AIDS

AITCHISON & CO
655 MADISON AVE.
(Cor. 60th St.)
TEmpleton 8-2050
483 5th Ave. (At 41st St.)
MUrray Hill 2-3522
(2) Convenient Locations

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITAS SSSR DALIS YRA PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y. Tel.: INGersol 7-7272, INGersol 7-6465

PRIEMIMO PUNKTAS
New York City, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

GALITE SIŪSTI TIK NAUJUS DAIKTUS.
Galite siūsti medžiagas drabužiams, naujus drabužius, avalynę, odas, siuvas masinas, rašomas mašinėles, muzikos instrumentus, maisto produktus, vaistus ir visokius kitus daiktus.

Galite atnešti savo siuntinius į bet kurią mūsų įstaigą, o taip pat galite atsiųsti paštu. Paštu gauti jūsų daiktai persiuntimui į SSSR, čia mūsų įstaigoje peržiūrimi, apskaičiuojamas muitas, persiuntimo išlaidos ir tuoj jums pasiunčiama sąskaita. Gavus jūsų patvirtinimą ir perlaidą siuntinys, be jokio atidėliojimo, išsiunčiamas adresatui.

Jūsų patogumui mūsų įstaigoje galite siuntiniui gauti įvairiausių daiktų, pačiomis žemiausiomis kainomis. Taip, kad siuntinį galite sudaryti atsilankę į mūsų įstaigą.

Siuntiniai išsiunčiami per 24 valandas nuo jų gavimo. Jie adresatą pasiekia per 6-7 savaites. Oro paštu siuntiniai nučia per 7-10 dienų.

Siuntinių pristatymas garantuojamas gavėjo parašu. Jūs gaunate per mūsų įstaigą gavėjo pasirašytą kvitą.

Mūsų įstaigose dirba patyrę darbininkai ir jų yra tiek, kad kiekvienas klientas patarnaujamas labai skubiai. Atvykus į įstaigą, jums nereikia laukti. Jūsų reikalai sutvarkomi bematant.

Jūsų siuntiniai mūsų įstaigose sutvarkomi, supakuojami taip tvarkingai, kad siuntinys adresatą pasiekia pilniausioje tvarkoje.

Mūsų įstaiga per ilgą veiklos metų eilę išsiuntė žimtus tūkstančių siuntinių ir visi siuntėjai mūsų įstaigų patarnavimu patenkinti. Todėl jūs su pasitikėjimu galite kreiptis į mūsų įstaigą.

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Avenue, Brooklyn 16, N. Y.
Ši įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais 9-4.
MANHATTANE PRIEMIMO PUNKTAS: 78 Second Ave., New York City, N. Y.

MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT, MICH. 11601 Jos Campau Ave. Tel. TOwnsend 8-0298	HARTFORD, CONN. 651 Albany Ave. Tel. CHapel 7-5164	LOS ANGELES CAL. 121 S. Vermont Ave. Tel. DUnkirk 5-6550	PHILADELPHIA, PA. 832 North 7th St. Tel. WA 3-1747	CHICAGO, ILL. 3741 W. 26th St. Tel. CR 7-2126	NEWARK, N. J. 263 Market St. Tel. Market 2-6937
---	--	--	--	---	---

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

DARBININKAS

kitą savaitę dėl Padėkos dienos išeina tik vieną kartą. Korrespondencijos redakciją turi pasiekti iki lapkričio 26.

Maironio vakaras

New Jersey LB apygardos valdyba rengia didelį dainos ir literatūros vakarą, kuriame bus prisiminta lietuvių tautos pranašo dainiaus Maironio 95 gimimo ir 25 mirties sukaktis. Programoje dalyvaus operos solistė Vincė Jonuškaitė, akomponuos Aleks. Mroziński. Savo kūrinis skaitys Ona Balčiūnienė — Audronė, Kotrina Grigaitytė — Graudušienė, Paulius Jurkus, Algirdas Landsbergis, Juozas Tysliava ir Leonardas Žitkevičius. Pranešinėsis Vitalis Žukauskas. Vakaras įvyks gruodžio 8, sekmadienį, 4 v. p. p. Newark, šv. Jurgio salėje, 108 New York Ave.

Ta pati New Jersey apygardos valdyba lapkričio 23, 7 v. v. šaukia iškilmingą posėdį, kuriame bus paminėta apygardos 5 metų veiklos sukaktis. Po oficialios posėdžio dalies bus užkandžiai ir vaisės. Posėdis įvyksta šv. Jurgio salėje Newark.

Lietuvių siuvėjų

A. C. W. of A. (A. F. L. — C. J. O.) 54 skyriaus mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 27 d. 5:30 v. v., 11-27 Arion Place, Brooklyn, N. Y. Nariai prašomi gausiai dalyvauti, bus svarbių pranešimų.

Diskusijos apie pavergtas tautas

Praeitą sekmadienį Washingtono buvo diskusijos apie Maskvos politiką jos pavergtų nerusiškų tautų atžvilgiu. Pagrindiniai kalbėtojai buvo J. Kajeckas, Roman Smal — Stociki, slavistikos instituto direktorius Marquette universitete ir dr. James Atkinson. Jų kalbos šį sekmadienį bus pakartotos visoje Amerikoje per 107 radijo stotis; Nw Yorke per WANS stotį 9:30 v. v. ir per WFUV stotį 7:30 v. v.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMO

VAKARAS

Įvyks

š. m. LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE

No. 5th ir Havemeyer Sts, kampas, Brooklyn, N. Y.

MINĖJIMO PROGRAMA:

I.

PASKAITĄ skaito Lietuvos Generalinis Konsulas p. JONAS BUDRYS

II.

DAINOS IR TAUTINIAI ŠOKIAI. Dalyvauja:
1. New Yorko Skautų Vyčių Oktetas, vadovaujamas muz. Mykolo Liuberskio, — su nauju dainų repertuaru.
2. New Yorko Moksleivių Tautinių Šokių Grupė, vadovaujama p. Jadvygos Matulaitienės.

III.

LINKSMOJI DALIS: šokiai, grojant šauniam p. Romo Butrimo orkestrui. Atsivėsinimui — veiks puikus užkandžių bufetas ir baras. Įeinant aukojama:
Suaugusieji—\$1.50, studentai ir moksleiviai—\$1.00
Pelnas — Karių Invalidų šalpai. Pradžia — 7 val. vak.

Lapkričio 24 d., sekmadienį, 11 val. pamaldos už žuvusius Laisvės Kovų Karius—Savanorius ir Partizanus — įvyks Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

L. V. S. Ramovės Valdyba, maloniai kviečia VISUS kuo gausiau dalyvauti minėjime ir pamaldose — tuo prisimenant ir pageriant mūsų Laisvės Kovų Didvyrius.

L. V. S. RAMOVĖS NEW YORKO SKYRIUS

Clevelando Vaidilos teatras, gruodžio 7 Apreiškimo parapijos salėje vaidins "Brandos atesata".

Motery tarptautinė parodoje, kuri vyko lapkričio 4-11 d.d. Regiment Armory New Yorke, lietuvės moterys turėjo du skyrius. Pirmasis buvo išskirtas lietuviškais audiniais ir ant sienos pakabinti trys Aleksandros Merker — Vitkauskaitės paveiksai, vaizduoją Lietuvos kryžius. Vidury buvo pastatytos staklės. Buvo rodoma, kaip audžiami lietuviški audiniai.

Šis skyrius susilaukė didelio dėmesio. Visą laiką buvo apgultas parodos lankytojų. Antrajame skyriuje (kioske) buvo išstatyta lietuviškų rankdarbių, gintarų, keramikos, audinių ir knygų. Nemaža eksponatų parduota.

Lapkričio 10, buvo lietuviška programa. Dainavo operetės choras, vadovaujamas Mykolo Čibo. Vaikų grupė, vadovaujama G. Kybartienės, pašoko keletą šokių. J. Matulaitienės vadovaujama moksleivių grupė išpildė tautinių šokių programą. Pranešimus darė M. Jokubaitienė.

New Yorko studentai kurie platino banketo bilietus, prašomi iki lapkričio 25 pranešti V. Ramanauskui (VI 6-0041), kiek yra pardavę bilietų.

Treitininkų metinė vizitacija

Angelų Karalienės parapijos šv. Kiliaros treitininkų kongregacijos metinė vizitacija buvo lapkričio 17. Po mišparų, kuriuos laikė kun. V. Pikturna, tėv. Modestas Stepaitis, O. F. M. bažnyčioje atliko kanoniškos vizitacijos apeigas ir pasakė pamokslą bei suteikė generalinę absoliuciją, atnaujindamas įžadų pasidėjimus.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko posėdis, kuriame, be vizitatoriaus ir kongregacijos direktoriaus kun. V. Dabušio žodžių, pirmininkė P. Stravinskienė ir kasininkė U. Janušienė padarė metinės veiklos bei finansinius pranešimus. Paašškėjo, kad nuo praeitos vizitacijos mirė dvi narės — O. Račasienė ir U. Saldukienė, įstojo viena nauja. Dabartiniu metu yra 40 narių. Finansinė apyvarta siekia per 500 dol., iš kurių 84 dol. išleista įvairiom program užprašant šv. mišias, 50 dol. aukota parapijai, 15 dol. Kat. Federacijos jaunimo stovyklai ir kit.

Posėdis baigtas vizitatoriaus Tėv. M. Stepaičio, O. F. M. ir kun. V. Dabušio "nuosirdžiais linkėjimais, kad kongregaciją lydėtų Dievo palaima, darbuojantieji šv. Pranciškaus dvasioje. V. M.

TURTAS kurio nei kandys ne ēda, nei vėgys nenusina, liko o brangenybės už 10,000 dol. išvogtos New Yorke artistei Anne Baxter. Jai liko tik šv. Kristofa medalis už gerą darbą.

EMPIRE STATE dangorėžy gali pamatyti, ką Ispanijoje ir Pakistane žmonės pasigamina iš amerikoniškų maisto dėžučių. Atvaizde NCWC vicedirektorius Mgrs. Aloyzas J. Wyćisio.

PRIIMKITE MŪSŲ DIDELĘ PADEKĄ

(Atkelta iš 4 psl.)

maintau savo šeimą, du mažus vaikus ir senus tėvus. Dabar guli ligoninėje mėnuo laiko. Naktį einant į uošvyją vaikams pieno parnešti, suvažinėjo girtas šoferis. Iki ryto išbuva ant kelio. Sulaužė šonkaulius, nutraukė koją. Liko vaikai be prieglaudos, kol ką turėjau svetimi maitino, dabar eina į pasaulį. Rodos šliaužčiau ant rankų pas vaikus, bet ir to negaliu padaryti. Liko dar viena viltis, gal jūs ką paaukosite... S. Z."

Kiti negali atsidžiaugti ir atsidėkoti už gautą pagalbą:

S. iš S'biro rašo:
"Priimkite didžiausią padėką už Jūsų parodytą mums nuoširdumą. Kaip malonu jauti, kad yra tiek tolimu, o kartu taip artimų tautiečių.

J. E. iš Lietuvos:
"Mums tiesiog nuostabu, kad yra tokių m'elaisirdingų žmonių, kurie siunčia siuntinius nepažįstamiems našlaičiams. Parašykite, mielasis, nors keletą žodelių mums ir kas Jūs esate". Ar vėl:

"Dėkoju už vaistų ir maisto siuntinėlų. Tai buvo didžiausia dovana, nes vaistai išgelbėjo mano žentą nuo mirties, j's labai sunkiai sirgo".

Tai tik mažytė dalis gaunamų laišku, tačiau yra aišku, kokios didelės viltys yra sudamos į Balfo teikiamą pagalbą.

Ir tik dėka veiklių skyrių, toji pagalba galės būti tęsiama. Balfas

NEWARK, N. J. Vyčių konferencija

New Yorko ir New Jersey vyčių apskričio valdybų bei įvairių komitetų konferencija bus 1938 sausio 10, 11, ir 12 d.d. Newark, Robert Treat viešbutyje. Smulkesnė dienotvarkė bus pranešta vėliau. Konferencijos organizavimo garbės pirmininkais yra kun. V. Karalevičius, apskričio dvasios važas, ir L. Janonis, apskričio pirmininkas. Darbo komitetai sudaro: Vik. Guzevičius, Jokūbas Stukas, Eleonora Gelenitis, Vera Laukžemis, Rita Miskewitz, Helen Zindzius, J. M. Sable ir L. R. Stukas. F. V.

Amerikos paštas jau dabar yra pasirengęs didžiuliam Kalėdų švenčių operacijoms. Visi prašomi kuo anksčiau siųsti laiškus ir siuntinėlius, tiksliai užrašyti adresus. Pirmiausia prašomi išsiųsti tolimiausius siuntinius. Gera būtų, kad jie paštan būtų atiduoti iki gruodžio 5 d.

Išnuomojami 4 kambariai, šildomi duz; yra šiltas vanduo. Nuoma \$23.00. Galima apžiūrėti vakarais 307 So. 3rd St. Brooklyn, N. Y. Tel.: ST 2-2240.

Latest Dividend Declared at the
Increased
Rate of
3 1/4% a year

(3% regular plus 1/4% extra)

Compounded
QUARTERLY

Save Here — And Profit More — Right Now!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860
2 CONVENIENT OFFICES:
135 Broadway at Bedford Avenue
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras. Salė vestuvėms,
parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

BROOKLYN 27, N. Y.

BOSTONO ŽINIOS

Valgomasis mokiniams

Šv. Petro parapijinės mokyklos vedėjos motinos Imeldos rūpesčiu prie parapijos bažnyčios, rūsy, įrengta graži virtuvė ir valgoma is mokiniams.

Berniukų choro repetitijos

Šv. Petro parapijoje būna antradieniais ir penktadieniais. Mokomasi giesmių, kurios bus giedamos bendrojo Bostono arkivyskupijos berniukų choro birželio mėn., kai bus minimas vyskupijos 150 metų jubilėjus.

Drabužių rinkliava

Amerikos katalikų vyskupų vykdomas lapkričio 24—30. Šv. Petro par. aukojamus drabužius prašoma sunesti į parapijos salę po bažnyčia.

Vyčių šokiai

rengiami lapkričio 30 Bradford viešbučio salėje. Pradžia 8 val. vak.

Priešadventinius šokius

Brocktone, šv. Kazimiero parapijos salėje, ruošia ateitininkiškas jaunimas lapkričio 23. Visi jaunieji mielai kviečiami.

Sodalietės

lapkričio 23 šv. Petro par. salėje ruošia kalakutų vakarą, (Turky Whist). Bus galima Padėkos dienai gerą kėpsnį laimėti.

Pamaldos

už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus šv. Petro bažnyčioje lapkričio 24 d. 10 val. Mišias užprašė lietuvių karių sąjungos "Ramovė" Bostono skyrius.

Motery ir merginų klubas rengia vakarą lapkričio 30 d. 7 val. vak. par. salėje prie E. 7th St. Bus whist party.

Vyks į Providence

N. Anglijos vyčiai gruodžio 1 turės šv. Valandą šv. Kazimiero bažnyčioje Providence, R. I. Pamaldų pradžia 3 val. po pietų.

Laisvės Varpo koncertas

Dėl sol. St. Baranausko ligos buvo atšauktas Laisvės Varpo koncertas, kuris turėjo įvykti lapkričio 10 d. Jis nukeltas į lapkričio 24 d. Tą dieną koncertas vyks High School salėje, Thomas Park, So. Bostone, Mass. Jo pradžia — 3 v. po pietų. Koncerto programą atliks kontraltas Stella Volani - Končienė ir tenoras Stasys Baranauskas. Abiems solistams akompanuos komp. Jeronimas Kačinskas. Koncertu susidomėjimas yra didelis. Daugelis asmenų užsisakė vietas koncerte iš anksto. Į koncertą laukiama lietuvių net iš tolimųjų kolonijų, kaip Worcesterio, Nashua, N. H., Providence, R. I.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas

Juozas Andriušis

GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, biziniai ir asmeniniai turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

• Kreptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis

87—09 Jamaica Ave.

Woodhaven, 21, N. Y.

Virginia 7-4477

BOSTON, M855.

BARASEVIČIUS ir SŪNŲ FUNERAL HOME

251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia sermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir kitus miestus.
Reikalte šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aroniskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELLAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

J. B. SHALINS- SALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laiduves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499